

GLAS GORENJSKE

Socialistična zveza in njene naloge

Sekretariat SZDL za Gorenjsko je sklenil, da bodo občni zbori osnovnih organizacij in volitve novih odborov zaključene 19. marca t. l. Ob tej priliki želimo nanizati nekaj nalog SZDL, ki jih bo morala organizacija opraviti v tem letu.

Marsikje so bili v preteklem letu na občnih zborih izvoljeni odbori, ki so delali prav malo ali pa nič ter je bilo politično življenje zlasti na vasi prepuščeno samemu sebi. Prav tako malo je bilo v nekaterih organizacijah Socialistične zveze zanimanja za delo ljudskih odborov. Tega sicer ne moremo posploševati, saj so nekateri aktivni opravili veliko naloge zlasti ob razpravah za ustanovitev komun na Gorenjskem. Vendar pa lahko trdimo, da bi bilo delo SZDL lahko bolj aktivno.

Kakšne naloge stoji danes pred organizacijami SZDL? Predvsem bodo morali člani zveze ob volitvah v nove odbore izbrati res delovne ljudi, ki imajo voljo do političnega dela, ki je marsikdaj združeno s težavami. Prav tako bodo morali člani Socialistične zveze zahtevati od dosedanjih odborov, da jim bodo podali obracun o svojem delu, o uspehih in neuspehih v preteklem letu. Izluščiti bomo morali vse najboljše, kar smo se v preteklem letu naučili, da bomo to s pridom uporabili v tekočem delu. Člani SZDL bomo morali čim več razpravljati o političnih in gospodarskih problemih, ki jih postavlja pred nas vsakdanje življenje.

Pred dobrim mesecem je bil sprejet zvezni družbeni plan. Prav tako pa je tudi Ljudska skupščina LRS že sprejela svoj družbeni plan. Na vsak način je potrebno, da se člani SZDL z njima seznanijo, kajti le to nam je porok, da bo družbeni plan izpolnjen in da bomo dosegli to kar si vsi želimo — zvišanje življenjskega standarda. Prav tako ne sme mimo nas srejanje družbenih planov ljudskih odborov. Dostikrat

se je zgodilo, da so ljudski odbori uporabljali od skupnosti dobljena sredstva za stvari, ki niso bistveno vplivala na porast standarda. To pa bodo morali člani SZDL v tem letu preprečiti in zahtevati od ljudskih odborov, da letošnja sredstva uporabijo izključno za namene, ki bodo delovnim ljudem izboljšali življenje.

Organizacije SZDL na področju bodo morale v tem letu posvetiti vso pozornost napredku našega kmetijstva. Napredni razvoj naše vasi in dvig kmetijstva morata biti politično vprašanje, ki se mora zanj zanimati v prvi vrsti SZDL. Precej zanimarjeno torišče našega dela pa je obrtništvo. Predvsem smo pozabili na socialistični sektor, ki danes še zdaleč ni dosegel tiste stopnje v svojem razvoju, ki bi jo že zdavnaj moral. Del krivde prav gotovo leži na nas samih. Marsikdaj so dobili obrtna dovoljenja ljudje z izrazito drobnokapitalističnimi težnjami, ki so znali izrabiti trenutno konjunkturo in si ustvarili težke denarje. Vse to pa je občutno slabilo socialistični sektor. Socialistična zveza bo morala obravnavati tudi vprašanja in poskrbeti za pravilne odnose med privatno in socialistično obrtjo. Nismo proti privatni obrti, želimo njenega napredka, vendar moramo ugotoviti, da so prav privatni obrtniki marsikje zapluli v kapitalistične vode, to pa moramo člani SZDL preprečiti.

To naj bi bile naloge Socialistične zveze v tem letu in o teh naj se člani organizacije pomenijo na svojih občnih zboreh. Le z marljivim delom in s požrtvovalnostjo bomo znali premostiti težave, na katere bomo naleteli pri našem delu.

Še bo treba delati, da bodo šolski odbori

postali dejanski organi družbenega upravljanja

O šolskih odborih v kranjskem okraju je bilo prav malo slišati, zato se je sodelavec našega lista obrnil na predsednika Sveta za prosveto in kulturo pri OLO Kranj tov. Smiljo Gostiševo in ji zastavil nekaj vprašanj o delu teh odborov.

Vprašanje: Ali so šolski odbori v kranjskem okraju že pričeli z delom? Če so, kdaj so bili ustanovljeni in s čim se trenutno ukvarjajo?

Odgovor: V našem okraju smo bili mnenja, da ne bi kazalo ustanoviti šolskih odborov samo formalno, ko se niti niso bile določene funkcije in dolžnosti le-teh. Marsikdaj smo namreč postavljali komisije in odbore, ki pa so bili samo na papirju in niso prav nič delali. Zato smo odpravili najprej prav vse nejasnosti o funkciji šolskih odborov, na roditeljskih sestankih in drugje smo pripravljali dr-žavljane na naloge družbenega upravljanja v šolstvu. Prav tako pa smo na konferencah s prosvetnimi delavci odpravljali pomisleke, ki so jih izražali v zvezi z ustanovitvijo odborov, predvsem v tem, da se odbor ne bi vtikal v strokovno delo učiteljev in naj bi po načrtih delavskega samoupravljanja, tu di v šolstvu vodil šole učiteljski kolektivi. Sele po odstranitvi pomislekov in ko smo videli, da so tudi prosvetni delavci razumeli družbeno upravljanje v šolstvu, smo ob zaključku preteklega leta skoraj po vsem okraju ustanovili šolske odbore. Le v Železnikih, na Jezerskem, v Zmuncu in v Kranju jih še ni, vendar so tudi tu izvršene že vse priprave.

V Kranju smo hoteli predlagati odbore že na zboreh volivcev, ki so te dni v mestu in okolici, kar so v Stražišču tudi storili, vendar je bil LOMO mnenja, da je treba šolski pro-

blematiki posvetiti več časa na zboreh, kot bi bilo sedaj mogoče. Šolski odbori so z delom že pričeli. Izčrpnješa poročila smo dobili iz Besnice, Selc, Gorenje vasi, Šenčurja, Zalega loga, Sovodnja, Tržiča in Gorič. Na vseh sejah odborov so člani proučili naloge odborov, bistvo in namen družbenega upravljanja in si tudi že zadali konkretne naloge. Odbori so tudi razpravljali o investicijah za šole v tem letu in o proračunu. Seveda pa so odbori poleg materialnih vprašanj obravnavali tudi druga, n. pr. o šolskem obisku spomlad in jeseni, ko je na

polju delo, o ustanovitvi mlečnih kuhinj za mladino, o telovadiščih, ki jih šole nujno rabijo ipd. Prav tako pa se odbori zanimajo za življenje učiteljev, ki marsikdaj ni prav nič prijetno. Pripomniti pa moram, da bodo odbori toliko lažje zadihali, kolikor bolj bodo učitelji razumeli družbeno upravljanje v šolstvu.

Danes že lahko ugotavljamo, da se državljani za življenje šol vedno bolj zanimajo, prav tako pa tudi učitelji iščejo stika s starši otrok in tudi drugimi ljudmi. Prvotno so bili učitelji (Nadaljevanje na 2. strani)

Pojasnjevati bo treba predvsem vsebino novega plačnega sistema

Kranj, 9. februarja. Današnjega zasedanja predsedstva Okrajnega sindikalnega sveta za Gorenjsko, so se udeležili tudi nekateri člani sekretariata Okrajnega odbora SZDL za področje Gorenjske skupaj s predsednikom Mirkom Zlatnarjem. Cilj omenjenega sestanka je bil ugotoviti dejansko stanje razprav in dela v zvezi z novim plačnim sistemom in izdelavo novih tarifnih pravilnikov.

Vsi navzoči so soglasno ugotovili, da so bila vsa dosedanja pojasnjevanja in razglabljanja o novem načinu nagrajevanja v gospodarstvu tako v podjetjih kot na sindikalnih in drugih aktivih, vse preveč površna in da v teh razpravah nismo zajeli bistva novega plačnega sistema.

Jasno nam mora biti, da so vsi dosedajni predpisi, ki jih je sprejel Zvezni izvršni svet le začetna etapa na poti ureditve pravičnejšega nagrajevanja v

gospodarstvu. Zato je treba tudi razumeti sedanje predpise kot začetni poizkus ureditve osnovnega problema našega gospodarstva: povečanja delovne storilnosti.

Vendar smo že iz dosedanjih še ugičajočih razprav lahko ugotovili, da se pojavljajo predvsem v vodstvih posameznih podjetij nekatera mnenja, ki vse prej kot koristijo naporom naše skupnosti za ureditvijo problema.

Vodstva nekaterih podjetij so

namreč prepričana, da novi plačni sistem ne bo prinesel nič novega v sistem nagrajevanja. Tako se danes dogaja, da podjetja še vedno niso začela s konkretnim sestavljanjem novih tarifnih pravilnikov, češ, saj imamo starega, ki bo ravnotako dober. Zato bo treba predvsem tehničnim vodstvom podjetij pokazati bistveno razliko lanskoletnega in bodočega sistema nagrajevanja.

Nič ne bi dosegli, če bi z novim plačnim sistemom zvišali zaslužke vsem delavcem enako. To tudi ne bi pomenilo dviga življenjske ravni, temveč ravno nasprotno; pritisk na potrošne sklade bi se še povečal. Osnovni cilj, ki ga moramo doseči z novim sistemom nagrajevanja, je povečanje delovne storilnosti; to pa bomo dosegli s povečanjem razpona pri zaslužku nekvalificiranega in polkvalificiranega ter kvalificiranega in visokokvalificiranega delavca. Četudi se bo morda ponekod sedanja osnovna plača nekvalificiranega ali polkvalificiranega delavca nekoliko znižala, se njegov zaslužek dejansko ne bo prav nič znižal, ker bo lahko s svojo sposobnostjo in iznajdljivostjo presegel postavljeno normo in tudi več zaslužil. Nekvalificiranemu delavcu pa mora biti jasno, da če dobi visoko kvalificirani delavec večjo nagrado, bo le-ta zato pripomogel z boljšo organizacijo dela k večji produktivnosti podjetja, od katere bo imel neposredne koristi tudi sam nekvalificiran delavec. Zavedati se moramo, da je bil predvojni razpon zaslužka visoko kvalificiranega in nekvalificiranega (Nadaljevanje na 2. strani)

Kaj predlaga trgovina?

Predlogi Trgovinske zbornice v Kranju za nov način nagrajevanja v trgovski stroki

V tolmačenju, ki ga je te dni dal Zvezni izvršni svet v zvezi z novim načinom nagrajevanja, so upošteevane predvsem proizvodne gospodarske organizacije. Čeprav se ne v podrobnostih, ta tolmačenja vendarle dajejo temeljno ogrodje novemu plačnemu sistemu.

V trgovini kot gospodarski dejavnosti pa so vsa bodoča načela nagrajevanja še precej nejasna. Trgovinska zbornica za okraj Kranj je izdelala predlog, v katerem je poskušala obrazložiti svoje stališče do nagrajevanja v trgovini.

Dosedaj je bil plačni sistem v trgovini vse prej kot vzpodbuden, saj je dajal potuho tistim trgovinam, ki so imele več zaposlenega osebja. To pa zato, ker se je plačni sklad odražal od doseženega prometa z ozirom na število zaposlenih. Tako je na primer lahko ustvarila neka trgovina, v kateri so štirje zaposleni, 1 milijon dinarjev prometa in je od tega zneska dobila določen odstotek za plačni sklad. Druga trgovina pa, ki je opravila ravnotako visok promet, je zaradi manjšega števila zaposlenih dobila tudi manjši odstotek plačnega sklada. Tak način odrejanja plačnega sklada je vsekakor nepravičen, ker ne upošteva in ne nagraduje truda, iznajdljivosti in požrtvovalnosti pri delu.

Kako meni zbornica, da bi se dalo to vprašanje najbolje urediti?

Osnovno načelo, ki ga zbornica zastopa je: skladi za plače naj se oblikujejo na osnovi delovnega uspeha kolektiva, in naj se odstotek plačnega sklada od prometa ne določa na osnovi števila zaposlenih v posamezni trgovini, temveč na podlagi povprečnega ostvarjenega prometa na enega zaposlenega v določenih trgovinskih stroki.

Ker so investicijske potrebe naše trgovine (obnova lokalov, vozil, inventarja, skladišč) zelo nujne, predlaga zbornica ustanovitev posebnega investicijskega sklada, v katerega naj bi plačevala vsa trgovska podjetja na drobno prispevek v višini 0,5 odstotkov od opravljenega prometa. Tudi od dobička, ki bi ga podjetje ostvarilo, bi po predlogu zbornice, po poravnavi družbenih obveznosti uporabilo 50 odstotkov preostalih sredstev za investicije. Ta predlog je treba pozdraviti, ker so naše trgovine, še prav posebno one na področju, vse prej kot zmožne nuditi potrošnikom kulturno potrebo.

Predlogi zbornice, ki si prizadevajo urediti vprašanje novega plačnega sistema v trgovini, vsekakor zaslužijo tehtno razpravo. Vendar se nam zdi, da so v omenjenem predlogu še nekatere pomanjkljivosti, katere bo treba vsekakor upoštevati, če bomo hoteli pravično urediti vprašanje nagrajevanja v trgovski stroki na splošno.

Nikjer v predlogu namreč ne moremo zaslediti, poleg vzpodbude za ostvarjanje večjega prometa, tudi stimulacije za zniževanje cen, kar bi potrošniki brez dvoma nadvse toplo pozdravili. Zajamčeno tudi ni, da se mora izkazati povečanje prometa predvsem in samo v količinskem povečanju prometa in ne vrednostnem, kar bi šlo le na račun zvišanja cen. To pomanjkljivost bo treba brez dvoma še upoštevati.

L. Ausec

Skorajšnje snidenje

V četrtek zjutraj je predsednikova eskadra zaplula na Jadransko morje. Po dobrih dveh mesecih se predsednik FLRJ J. Broz Tito s svojim spremstvom vrača iz daljnj in naporene poti — z obiska v prijateljski in diji in Burmi. Državniški uspehi, ki jih je dosegla Titova misija, se ne morejo popisati v kratkem sestavku. Misija miru predsednika Tita se je končala z velikim uspehom.

Prav tako kakor na Galebu in obeh rušičah Biokovu in Triglavu z velikim veseljem poslušajo vesti iz domovine, tudi v domovini ne moremo pričakati tako zaželeno vrnitve našega maršala. Predsednik Tito je v zadnjih dneh prejel veliko pozdravnih brzojav in pisem, v katerih delovni kolektivi, množične organizacije in delovni ljudje iz vse naše domovine čestitajo maršalu Titu k njegovemu uspešno zaključenem obisku v prijateljskih državah in izražajo posebno veselje in radost, da se bo kmalu vrnil.

Rečane je izredno presenetila in razveselila vest, da se bo predsednik Tito s svojim spremstvom po 70 dni trajajočem potovanju po daljnjih, a prijateljskih deželah izkrcal na Reki. Rečani so ponosni na to, da bo predsednik Tito po tako doigi odsotnosti prav na Reki stopil na tla domovine. Meščani Reke se že nekaj dni mrzlično pripravljajo na povratek svojega predsednika. Z naglico delajo, da bi bilo mesto čim lepše in čim bolj svečano okrašeno, ko bo v lukj pristal Galeb. Zlasti lepo so okrasili Obalo jugoslovanske mornarice in novi pomol »29. novembra«, kjer bo zelo verjetno Galeb pristal. Vse pristanišče krasijo z velikimi zastavami na drogovih. Vseposod postavljajo slavoloke in velika svetlobna gesla. Na novem pomolu so postavili veliko tribuno, s katere bo govoril predsednik republike ko se bo izkrcal. Z zelenimi zastavami so

okrasili tudi železniško postajo in ulico Borisa Kidriča, po kateri se bo predsednik Tito s svojim spremstvom peljal proti železniški postaji.

Na dan predsednikovega povratka bodo maršala Tita pričeli na Reko pozdraviti tisoči Istranov, prebivalci Gorskega Kotara in prebivalci otokov. Po številnih kolektivih so preteklo nedeljo delali prav zaradi tega, da bi bili delavci na dan predsednikovega povratka prosti, da bi ga lahko na Reki čim lepše in čim dostojneje pozdravili.

Številnim čestitkam in pozdravom ob predsednikovem povratku se pridružujemo tudi Gorenjci. (Nadaljevanje na 2. strani)

Postanite naš naročnik! Še imate čas!

Že v prejšnji številki smo naše naročnike opozorili, da naj kar najhitreje poravnajo naročnino za tekoče leto, da se bodo lahko udeležili velikega nagradnega žrebanja, ki ga bo priredilo naše uredništvo v drugi polovici meseca marca. Povedali smo že, da smo se za nagrade res potrudili in da bomo skušali preseči vsoto pol milijona dinarjev, toliko bodo namreč nagrade vredne.

Danes vam bomo našeli le nekaj nagrad, ki bodo poleg dveh radioaparatur tudi izžrebane. Trgovska mreža tovarne obutve „Peko“ Tržič je darovala pet parov čevljev, OZZ Kranj dve hranilni knjižici z vlogo po pet tisoč dinarjev pri Zadrudni hranilnici v Kranju, Železnina Kranj vinski servis, trgovina „Na Savskem bregu“ špecerijsko blago, Knjigarna Simon Jenko umetniško sliko v vrednosti 6000 dinarjev, Steklarstvo Slavko Velikanje stensko ogledalo, torbar Ivan Jakopin žensko torbico, bife Kostanjevica 1 steklenico žgane pijače in gostilna Ručigaj steklenico likerja.

Zaenkrat samo toliko. V prihodnji številki pa vam bomo sporočili še o drugih nagradah, ki jih že imamo v uredništvu. Bodite prepričani, da boste presenečeni, ko boste zvedeli kaj vse vam lahko nakloni žreb.

Ne odlašajte z naročilom na naš list, poravnajte naročnino in tudi vi boste izžrebani!

Po sedmih mesecih in pol, kolikor je bila na krmilu, je 5. februarja zjutraj Mendes-Franceova vlada padla.

Mendes-France

Zbornica je na koncu razprave o Severni Afriki izglasovala nezaupnico vladi. Proti vladi je glasovalo 319 poslancev, zanjo pa 273. Takoj po glasovanju je Mendes-France sklical vlado, nato je s člani vlade obiskal predsednika republike René Cotyja in mu sporočil odstop vlade.

UMIK S TAČENA POTEKA
BREZ INCIDENTOV

»Pregrupiranje« na otokih se po kuomintanskih poročilih razvija po načrtu in la-dje, ki evakuirajo čete, do-slej niso naletele na nobeno težavo. S Tačenskih otokov bodo evakuirali 15.000 kuomintanskih vojakov in prav toliko civilistov. V evakuaciji sodeluje 75 ladij, pričakovati pa je, da bo evakuacija traja-la do deset dni. To pa ne pomeni, da je nevarnost spo-pada odstranjena, ali da je z evakuacijo Tačenskih oto-kov urejeno vprašanje kitaj-skih zahtev po ostalih oto-kih.

ZAKLJUČKI DESETE KON-
FERENCE DEZEL BRITAN-
SKE SKUPNOSTI

Ob koncu konference mini-strskih predsednikov držav Britanske skupnosti so obja-vili dva komunikata. V zve-zi s krizo zaradi Formoze poudarja prvi komunikate, da se je treba izogniti vsakemu spopadu in najti rešitev tega vprašanja na miren način. Ministrski predsedniki so tu-di prepričani, da bodo zaupni razgovori ustvarili podlago za razgovore s predstavniki dru-gih držav, ki so neposredno prizadete v tem vprašanju. Skratka, dežele Britanske skupnosti bodo zastavile vse sile za omlajenje napetosti na svetu. Drugi se nanaša na vprašanje regionalne obram-bne strategije.

Ljudje in dogodki

Nerazumljiv preobrat

Dosedanjega predsednika sovjetske vlade
Malenkova je zamenjal Bulganin

V torek, 7. februarja popoldne se je po etru raznesla v svet skoraj neverjetna vest: Georgij Malenkov, dosedanji predsednik sovjetske vlade, je odstopil. — Vsem diplomatskim opazovalcem in celo najbolj predzrim kombinatorjem na zapadu je zaprlo sapo, kajti kaj takega se ni nadejal nobeden od njih, čeprav so nekateri že dalj časa širili vesti, da v sovjetskih vrhovih »nekaj ni v redu« in da se »kolektivno vodstvo« krha. Potem se je zvedelo tudi za podrobnosti: na seji Vrhovnega sovjeta, ki bi moral razpravljati o vladni zunanji politiki, je maršala Nikolaja Aleksandroviča Bulganina. Komentarji na zapadu so začeli, precej ko so prišli od presenečenja k sebi, polniti stolpce z najrazličnejšimi ugibanji. Uradni komentarji so sicer umirjeni, ali pa jih še splah ni, je pa zato toliko več oseb-

Intervju s predsednikom Sveta za prosveto OLO Kranj

SZDL mora nuditi šolskim odborom večjo pomoč

(Nadaljevanje s 1. str.) zelo proti prisostvovanju članov šolskih odborov pri pouku, danes pa to že sami želijo, ker vidijo, da je izredno koristno.

Vprašanje: Kaj je bil vzrok, da se je ustanovitev šolskih odborov v primeri z radosnejšim odkromem tako zakasnila?

Odgovor: Da povem po pravi, nekoliko smo oklevali poskusiti z nečim novim, dokler niso bile točne določene pravice in dolžnosti šolskih odborov. Tudi nismo hoteli postaviti šolskih odborov, temveč smo hoteli šole privedi do družbenega upravljanja. Res je, da smo časovno nekoliko zamudili, vendar smo bili zato pri ustanavljanju odborov toliko bolj gotovi in danes gledamo v odborih res organe družbenega upravljanja, ne pa posvetovalnih organov po šolah.

Vprašanje: Ali so šolski odbori seznanjeni s svojimi funkcijami, pravicami in dolžnostmi?

Odgovor: Z vsem naštetim so odbori dobro seznanjeni. Na podlagi priporočil republiškega Izvršnega sveta, ki jih je OLO posredoval ObLO, so na vseh sejah odborov razpravljali o teh in jih tudi dobro proučili.

Vprašanje: Kako se odraža delo odborov na terenu?

Odgovor: Izredno veliko je bilo drobnega, komaj opaznega dela, ki ga je moral opravljati učitelj. Veliko teh nalog so sedaj prevzeli šolski odbori. Predvsem bodo šolski odbori skrbeli tudi za poškolsko mladino, ki je bila doslej le na skrbi učitelja, seveda, če je imel čas. Odbori skušajo odpraviti kvarni vpliv na mladino v nekaterih družinah, prav tako pa so prišli do zaključka, da mora o šolskih problemih razpravljati vsa javnost in ne samo odbor. Zato so ponekod že sklenili, da bo posebna točka dnevnih redov zborov volivcev razpravljanje o šolah. Prav tako pa bodo sprejemali nasvete, pritožbe in dajali pojasnila.

Predavanje
na Jesenicah

Minuli ponedeljek je predaval na Jesenicah tajnik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije tov. Mavricij Bore. Za njegovo predavanje »Družbeni plan in standard delovnega človeka« je bilo veliko zanimanje predvsem med člani kolektivov in člani sindikalne organizacije, zato je bila udeležba zelo lepa. Nad 150 poslušalcev, med katerimi so bili tudi direktorji podjetij, predsedniki upravnih odborov in delavskih svetov in predsedniki sindikalne organizacije; je z izrednim zanimanjem sledilo predavatelju, ki je predavanje dokumentiral s številkami. Zaradi zanimivosti je bilo predavanje posneto na stenogram in bo z njim v nekaj dneh razpolagala Ljudska univerza. Zadnje predavanje je zopet nov način delovanja jeseniške Ljudske univerze in zasluži ponovno priznanje.

Vprašanje: Kdo je postavil kandidate za člane šolskih odborov in kakšno je sodelovanje SZDL pri delu odborov?

Odgovor: Kandidate za člane odborov so postavile množične in politične organizacije, zbori volivcev ter učiteljski kolektivi. Imenoval pa jih je potem ObLO.

Doslej še ne moremo beležiti posebnih prizadevanj SZDL pri uveljavljanju družb, upravljanja. Jasno pa je, da je afirmacija odborov v največji meri odvisna od aktivnosti Socialistične zveze. Izredno zanimanje za delo odborov pa so pokazali v Trzinu, kjer so z delom pričeli že v decembru preteklega leta.

Vprašanje: Kje so vzroki, da šolski odbori še niso povsod pričeli z delom?

Odgovor: Prepričana sem, da bodo prav na vseh šolah usta-

novljeni odbori še ta mesec. Da pa niso še povsod ustanovljeni pa je del krivde prav gotovo v nezanimanju SZDL za odbore, del krivde pa na Svetu za prosveto pri OLO, ki spričo obilice drugega dela in nalog, ni dovolj intenzivno zasledoval razvoj šolskih odborov in jim je šele v zadnjem času spet posvetil vso pozornost.

V vseh šolskih odborih so po večini zastopani delavci in kmetje, v mnogo manjšem številu pa nameščenci, kar kaže, da se danes delavci veliko bolj zanimajo za šolo kot kdajkoli prej.

Nekih vidnih rezultatov dela šolskih odborov še ni in jih tudi še nekaj časa ne bo; boriti se bomo še morali, da bodo odbori v celoti opravili svojo nalogo in postali dejansko organi družbenega upravljanja. To pa nam bo uspelo tem prej, čim bolj bo SZDL pomagala pri dvigu izobrazbene ravni delovnega človeka in njegove zavesti.

Pred praznovanjem delavske mladine Slovenije

Vsa slovenska javnost se z veliko vnemo pripravlja na praznovanje desete obletnice osvoboditve. Vidno mesto v teh pripravah zavzema delavska mladina v Sloveniji. Na pobudo mladinskih vodstev v podjetjih je Centralni komitej LM Slovenije sklenil v mesecu maju letošnjega leta organizirati »Majsko praznovanje delavske mladine Slovenije — deset let v svobodi«. Zaključni shod mladih delavcev pa bo v Kranju.

Mladi delavci Slovenije so v letih po vojni mnogo doprinesli k velikim gospodarskim uspehom, ki smo jih dosegli v preteklih letih. V spominu so nam še mnoge uspešne akcije mladinskih brigad. Namen predvidenega praznovanja je ta, da obudimo slavne spomine na preteklost in kar je najvažnejše: da zaigramo pot, po kateri mora iti naša mladina v prihodnje. V letošnjem letu se v podjetjih na željo mladine spet formirajo mladinski odbori, ki so dolžni skrbeti za mlade delavce, jih politično vzgajati in s predavanji in tečajmi dvigati njihovo strokovno izobrazbo. Njihova naloga je, da skrbijo tudi za življenjske pogoje mladih delavcev.

Ze dosedanj izkušnje mladinskih odborov nam kažejo, da

bo delo uspešno. V jeseniški železnari ustanovljajo klub mladih proizvajalcev, v katerem se bo okrog 60 mladih delavcev seznanjalo na predavanjih in v razpravah z osnovami proizvodnega procesa podjetja, družbenim planom in vsemi ostalimi prečnimi vprašanji. Medsebojni obiski mladine iz ostalih tovarn jim bodo omogočili širša spoznanja naših dosedanjih uspehov.

Mladina »Iskre« v Kranju je ponovno vzpostavila organizacijo v podjetju, ki bo mlade

Tudi mladina naj pomaga

Na pobudo OZZ se je ustanovil v Kranju odbor kmečke mladine. Razpravljali je o možnostih, kako pritegniti kar največ kmečke mladine v akcijo za pospeševanje kmetijstva, kakor tudi za dvig kulturne ravni naše vasi. Odbor je sklenil, naj bi v zadrugah ustanovili sekcije kmečke mladine.

Mladina naj bi delala razne poskuse z umetnimi gnojili. Tako bodo kmetovalci lahko spoznali, kakšne važnosti je pravilno gnojenje z umetnimi gnojili in kaj lahko dosežemo z uporabo posameznih gnojil.

Jadranski otok Vis nam je vsem dobro znan. Pomembno vlogo je odigral med narodno-osvobodilno vojno, znano leto-više je in na njem pridružuje prvovrstno kapljico. Toda ta Vis leži precej daleč in običe-mo ga lahko le enkrat na leto in še to s sindikalnim popu-ustom. Če smo preživeli dopust tam, nas ob koncu barka pripelje nazaj na kopno.

Kranjčanom ni treba vzeti dopusta, niti biti član sindikata, pa si vendar lahko privoščijo dobrote Visa, le žal brez plaže ob morju. Da, »otok Vis« ima-jo! Sicer brez morja in zape-ljivih zalivčkov, a z obilo vinca — ki povzroči, da tokrat obiskovalci sami vozijo barko in se namesto na plaži, valjajo po prahu ali blatu Tavčarjeve ulice. Turistično društvo in še nekateri so ta otok že zdavnaj uvrstili v spisek tistih lokalov, ki Kranju niso v čast, toda o-stalo je pri spisku.

Zgodbi je veliko in ni, da se vse naštevajo, toda vse so

vzbudile pri domačinih (prebi-valcih Tavčarjeve ulice seveda) veliko »navdušenje«. Nekaj pa je celo takih, da jih je vredno omeniti, ker so v hudem na-sprotju s tem, čemur pravimo »borba proti alkoholizmu«.

Neke nedelje so bili »otoka-ni« posebno glasni. Ker jim je bilo vroče, so odprli okno in ko se je cigaretni dim razred-čil, je bilo opaziti dve 8 do 10 letni deklici, ki sta morali ob navzočnosti staršev poslušati a-rije pivske operete in krepke kvantnaške debate »otokov«. Ura je bila 21.45.

Pretrsljiv jok je nekega več-čera privabil mnogo domačinov k oknom. Jokajoča žena z dve-ma otrokoma je rotila moža, naj pusti pijačo in gre domov. Ko je že kazalo, da bo žena uspela, so se majavemu možu pridružili še bolj majavi brat-či in ga z jedratim: »pusti ba-bo!« odvlekli nazaj na »otok«. Harmonika je hreščala na trezna in pijana ušesa. Ko se je celo v gostilni naveličal, je prihrumel na ulico, kjer se ji je pridružil glas močno po-doben osovskemu riganju!

Delavec je prinesel plačo v gostilno. Dokler je imel kaj v žepu, so ga gledali in mu stre-gli, čeprav je bil bolj pod mizo kot nad njo. Toda denarja mu je zmanjkalo in ker mora biti prostor za novega potrošnika (oziroma plače še drugih delav-cev), so ga postavili na cesto. Možakar ni mogel stati in je naslonjen na zid moledeval mi-moidoče, naj ga spravijo dom-ov. »Toliko si ga naloži, da ga boš lahko nesel«, so mu re-kli in šli dalje.

Večkrat se mi zazdi, da vidim pijance, kako buljijo v potro-jeni nacijs nad točilno mizo: »Pijanim osebam ne točimo al-kohola«. Gostilničarji tega nap-isa ne morejo videti, ker jim je za hrbotom, ali pa ga nočejo — zaradi rentabilnosti. Ni samo »Otok Vis«, še bi lahko našli podobne »otoke«. Celo naš kontinent je med nj-mi.

Glas naših bralcev
Ljudje bi bili
zadovoljni

Prirodni pogoji in način živ-ljenja v preteklosti, so dali v roke gorenjskemu človeku le redkokdaj pogačo, še kruh ni bil vsak dan na mizi. Se žive očanci, ki pripovedujejo, da na primer pred sto leti skoraj niso vozili v Bohinj pšnice in da so jedli kruh le ob žetvi, kol-tni in praznikih. Kruh so ne-omeščali žganci, fižol in druge jedi — toda predvsem žgan-je. In kdo bi zameril našim ljudem, če zvesti tradiciji, še dan-es bolj cenijo skledo zabelj-nih žgancev za zajtrk kot kos kruha?

Kakor: nalašč pa je zadnja leta tako, da je koruzo in koruz-no moko težko dobiti. Da, več-sih celo mešetarijo z njo, pro-kupčujejo. Pomanjkanje koruze, ki menda ni tako dragocena je razumljivo, če je slaba letina, kot recimo lansko leto, nera-zumljivo pa je takrat, ko sliši-mo, da je letina odlična. Gorenjska, Primorska, Kočevska in tiste pokrajine, ki so nava-rjene na koruzno moko, bi je pač morale dobiti v zadostnih količinah. V marsikateri vasi bi bili zaradi tega ljudje zado-volnejši.

Popravilo je nujno
potrebno

Bivši hotel »Rodica« naspro-ti postaje Boh. Bistrica je zapr-že dalj časa. Danes služi kot stanovanjska hiša in stanuje v njej 11 strank. Skoraj neverjet-no pa je, da je ta hiša brez odtočnega kanala in celo brez ponikovalnice. To hiša sicer ima, vendar je že 8 let neupo-rabna, ker ne požira več od-točne vode in druge nesnagne Občinski ljudski odbor je bil na to že večkrat opozorjen. Na to-cu mesta je tudi že bila okraj-na sanitarna komisija, ki je ugotovila nujnost gradnje kan-a-lizacije. Človek bi skoraj ne-verjel, da se že toliko let steka vsa nesnaga bivšega hotela »Ro-dica« proti hiši št. 172, pred ko-terim je pravnomočno okraj-terem bi iz higienskih razlogov lahko marsikaj povedali. Skrat-ni čas je, da to popravijo.

Novemu nagrajevanju -
vso pozornost

(Nadaljevanje s 1. str.) lificiranega delavca v Jugosla-viji 1:12 do 20. Povojni odnos pa ne dosega niti razmerja 1:2.

Tudi bojazen, da delavec ne bo dobil izplačanega presežka norme, je neosnovana. Boriti se moramo za to, da postavi-mo kar najbolj realne norme ter jih kar se da približamo tehničnim normam. To mora biti osnovna naloga sindikalnih in drugih množičnih organizacij v podjetju kakor tudi prva skrb samega vodstva podjetja.

Brez dvoma bodo v podjetju delavci, ki norm ne bodo do-segali, prav tako pa bo med njimi precej takih, ki jo bodo

močno presejali. Prav zato bo-mo morali v novih tarifnih pravilnikih zagotoviti večjo razli-ko v prejemkih pridnega in manj urnega delavca.

Ob koncu razprave vsi na-vozci sklenili posvetiti novemu načinu nagrajevanja v našem gospodarstvu, — temu trenutno najvažnejšemu gospodarskemu in političnemu vprašanju v državi, vso pozornost. Novo vs-ebino sistema nagrajevanja bo treba začeti pojasnjevati iz os-nove, ker je tako bomo lahko dosegli tisti cilj, ki smo si ga postavili in katerega si vsi že-limo: dvig življenjske ravni delovnega človeka.

Kmečka mladina naj bi tudi sodelovala pri poskusih zatira-nja škodljivcev in plevela s so-dobnimi sredstvi. Skrbela naj bi za ureditev gnojišč, sode-lovala pri zbiranju vzorcev zemlje za analizo. Tisto zemljo, ki je znanstveno preiskana, lahko potem tudi pravilno gnojimo, brez analize tlebo izboljšamo rodovitnost najslabših tal.

Mladina naj bi se spoznala s pravilnim obdelovanjem zemlje in ustrezno uporabo strojev v kmetijstvu. Tako bi prepre-čili številne okvare na strojih, ki nastanejo ravno zaradi neznanja.

J. Rozman

Dopisujte v
„Glas Gorenjske“

nih mnenj in kombinacij. Tako n.pr. v Nemčiji nekateri ozna-čujejo odstop Malenkova kot znak zaostrojitve mednarodnega položaja. Pariški »Monde« ugiba, da je verjetno odstop Malenkova vsiljen in da je bil sklep o tem najbrž sprejet že na plenumu CK, ki je bil kon-ec januarja. V Londonu vidijo največjo skrivnost v tem, da je bil odstop obrazložen pismeno in jih najbolj zanima, kako bo do vplivale te spremembe na nadaljnji razvoj mednarodnega položaja na Daljnem vzhodu (Formoza) in v Evropi (problem združitve Nemčije in nemške oborožitve ter usoda pariških sporazumov).

Trenutno še nejasen položaj so zaenkrat najbolj izkoristili zagovorniki nemške oborožitve in pariških sporazumov. Čeprav jim je v zadnjem času predla precej trda, posebno še po ne-davnem padcu francoske vlade, jim je sedanji položaj olajšal boj za doseg svojih ciljev. Z gesli, da pomenijo sedanje spre-membe v Rusiji vrnitev k Sta-linovi politiki »čvrste roke«, bo nedvomno mnogo laže prepri-čati »trdoglave« Nemce in Fran-

coze, da je treba zavarovati svo-bodo in demokracijo z novo nemško armado in s potrditvijo pariških sporazumov.

Toda pustimo za hip zahodna ugibanja in razmišljanja o ka-pitalu, ki ga lahko skujejo za-govorniki pariških sporazumov in nemške oborožitve na račun te »moskovske poteze« — in poglejmo, če je res nujno, da je do te »poteze« prišlo natančno zato in natančno tako, kot opi-sujejo vso stvar zapadni ko-mentatorji? Mislim, da to ni nujno.

Sicer se lahko razlaga dejstvo, da je v nadaljevanju razprave v Vrhovnem sovjetu, sedel Ma-lenkov v sredi med generalnim sekretarjem sovjetske KP Niki-to Hruščevom in novim pred-sednikom Bulganinom, kot pre-pagandni manever, ki naj bi prevrtil zapad in popravil »smučno atmosfero«, ki je zavla-dala v svetu po odstopu Malen-kova in se je odrazila celo na borznih tečajih — vendar gre verjetno tu za mnogo več.

Prvič je zunanje-politični eks-pozé Molotova precej umirjen in kljub nekaterim frazam jas-no kaže, da Sovjetska zveza ne

pripravlja bistvenih sprememb v svoji zunanji politiki. Nada-lje je očitno, da sovjetska dip-lomacija ni zainteresirana, da izgubi bitko za Nemčijo. Doslej je s svojimi napori jasno po-kazala, da si odločno prizadeva preprečiti oborožitve Zapadne Nemčije in sklenitev pariških sporazumov in ni verjetno, da bi se sedaj naenkrat premislila in opustila te svoje namere. Tretjič, je Georgij Malenkov v novi vladi spet zavzel viden položaj podpredsednika vlade in odgovarja za elektroindustrijo.

Iz vsega tega bi bilo skro-laž sklepati, da pomenijo zad-nje spremembe v Sovjetski zve-zi korak naprej. Doslej je bil odstop nekakega vidnega sovjetskega funkcionarja praktično nemogoč in povsem nekaj nena-vadnega. Kdor je »odslužil« so mu oddrobili glavo. Sedaj pa z-gleda, da so začeli urejati raz-ne spore — morda tudi osebne — na bolj človeški način.

Morda! Sicer je pa težko da-jati prognoze in v nekaj stav-kih točno zadeti bistvo spre-memb v sovjetski vladi.

S. Beznik

Železarji so spet zmagali Vode so last skupnosti

Nova platinska peč že obratuje

Predstavniki ribištva, turizma in vodnega gospodarstva so razpravljali o Kamniški Bistrici

V valjarnah na Javorniku so pretekli petek slavili novo, pomembno zmago. Dogradili so namreč novo pomično peč za ogrevanje platin.

Skoraj nistem verjel, da je to res. Vse je šlo brez hrupa. Ko pa sem se le prerinil čez jarke in kupe materiala, sem v ozadju opazil lepo novo 27 m dolgo pomično peč. Da, tu je vse, gradbišče in tovarna na kupu. Na Javorniku ni več prostora, da bi mogli po mili volji razširati svoje obrate, ampak grade kar v samih obratih. Vendar proizvodnja kljub temu ne trpi, ker se železarji predobro zavedajo kaj pomeni sleherni tona pločevine ali drugih profilov za naše gospodarstvo.

Zato proizvajajo in gradijo ob enem. Kaj čudni občutki so obšli, ko sem hodil med timi, rekel bi ruševinami. No, in prav tu v vrvežu je bilo danes zmagoslavno razpoloženje. Sicer ni bilo zastav, gesel in vencev, le majhna smreka z rdečimi in modrimi trakovi je bila pritrjena na novo peč. To pomeni da so dokončali prvi del modernizacije in mehanizacije valjarne tanke pločevine. Okoli peči in novih naprav za valjanje so monterji še vedno brskali, varili, rezali in vrtali; zbirali so se mojstri, delavci in strokovnjaki jeseniške železarne ter radovedno opazovali. Vse misli so bile uperjene le v to, kako bodo naprave in peč prestale svojo prvo preizkušnjo. Vse dopoldne je bilo to mesto prizorišče potkusov, ugotavljanj. Naposled je električni tok pognal motor, le-ta

pa trije ogrodje in prve platine so smuknile skozi težke valje. Zmaga je bila očitna.

Zadovoljno so si graditelji segali v roke, se pomenkovali in govorili o uspehu. Namesto dosedanjih 18-20 tisoč ton bodo proizvajali, ko bo valjarne tanke pločevine popolnoma dograjena in mehanizirana, 40.000 ton pločevine letno. Delo pa bo lažje. Ne bo več številnih opeklin in fizičnih naporov. Namesto s kleščami bodo od sedaj naprej rokovali z vzvodi in gumbi.

V dveh dosedanjih pečeh so v eni uri ogreli nekaj manj kot 4 tone platin, to so ploščati komadi železa iz katerih nato valjajo pločevino, v novi peči pa bodo lahko ogreli povprečno 10 ton takih kosov na uro. Zato so tudi trije valjni ogrodje preuredili, da bodo lahko zvaljali še enkrat toliko kot doslej.

opremili so ga z dviznimi mizami in s transportnimi valjčnicami, med katerimi je najvažnejša mehanizacija dvojilca. To je naprava ki mehanično prepogne in stisne pločevino v dva lista. To delo je bilo doslej najtežje v valjarni in opravljali so ga ročno. Valjavec je s kleščami položil na tla še razbeljeno pločevino, jo pripognil in stopil nanjo, da jo je stisnil v dva lista. Skoraj neverjetno, kaj?

Z gradnjo nadaljujejo in proizvajajo zaradi tega ne bo trpela; sedaj so na pol poti in ob koncu leta bodo slavili dokončno zmago. Počasi se novim obratom umikajo stari in tudi 45 m visok zidan dimnik je moral odstopiti svoje mesto novim napravam. Mogoče, ki je kraljeval na tem mestu 53 let, so dali odločbo za upokožitve. Monterji so že postavili poleg njega montažno iglo s pomočjo katere so ga začeli podirati od vrha navzdol.

J. Podobnik

Dolgo vrsto let se že pritožujejo ribiči in turisti, da industrijska podjetja kalijo naše vode. Umazana voda, ki se v času obratovanja tovarn pretaka po strugi Kamniške Bistrice skozi mesto, neprijetno vpliva tako na domačina kot na tujca. Kot mleko bela voda z raztopino kaolina, je pregnala domala vse življenje iz Kamniške Bistrice od Stahovice mimo Kamnika proti jugu. Mnogi umetni pretoki — mlinšči, odvajajo vodo za industrijske potrebe tudi v času minimalnih voda tako, da je poleti struga Kamniške Bistrice skoraj suha. Na številnih in obsežnih pridišjih ali pa ob bregovih Bistrice se takrat bleščejo preluknjane školjke, ki jih odmetava tovarna gumb, lahko opazite naplavljenе ostanke defektne posode, ki jo odmetava keramična industrija, kamenje je kot vzdano v usedline kaolina. Levo od poti park, de-

sno smetišče. Razmere, ki Kamničanom niso všeč in ki bi jih ljubitelji narave in športa radi spremenili.

Posvetovanje vseh zainteresiranih je dokazalo, da je mogoče že v kratkem času upati na izboljšanje. Tovarna usnja v Kamniku dograjuje moderno očiščevalno napravo — ki bo že v letošnjem letu pričela obratovati. Ublažila bo škodljive in smradljive industrijske odplake. Mestna občina upa, da bo prišla do sredstev, s katerimi bi utegnili zgraditi zbirni kanal in osrednjo očiščevalno napravo za vse odplake na področju mesta. Največ preglednik bo potem povzročala le še kaolinška voda. Rudnik kaolina v Črni se sicer trudi, da bi izboljšal primitivni tehnološki postopek in dosegel znatno večjo proizvodnjo kaolina, ki so ga sedaj prisiljeni spuščati v vodo. Za izgradnjo očiščevalnih naprav bi morali investirati približno 50 milijonov, ki jih sedaj nimajo niti za moderniziranje obrata, saj bi material morali izvažati iz tesne doline drugam. Klor in kislina pa spuščata v vodo tudi Tovarna gumbov in »Svilanit«, ki nista doslej še ničesar ukrenili za izboljšanje položaja.

Industrija je doslej povzročala ribištvo veliko škodo ne samo s tem, da je omrtvila doloženi tok vode, temveč je tudi preprečevala obnovo voda, v katerih je pred vojno kar mrgeleli postrvi in lipanov. Samo v zadnjih dveh letih je ribiško društvo vložilo v Bistrico in Nevljico skoraj 30.000 mladice postrvi, katerih prirastka pa ni opaziti.

Ob prizadevanjih, da se zmanjša uničujoče dejstvo industrijskih odpadnih voda, nam

v zadnjem času obeta napredek tudi kamniška ribiška družina, ki bo s pomočjo ljubljanskega društva in agronomske fakultete pričela z gradnjo ribogojnice na Bistričici. Sredstva bo prispevala industrija, ki vodo kali.

Na posvetovanju pa žal nismo opazili predstavnikov prizadetih industrijskih podjetij.

A. L.

NA ROB

PRIMER, KAKO NE SMEMO OBRAVNAVATI GOSPODARSKIH PROBLEMOV

Menda se še ne zavedamo v zadostni meri, kako težki so delovni pogoji v naših usnjarskih podjetjih, ker bi sicer v navedenem primeru tovarne usnja »Standard« v Kranju, ukrepali vsekakor bolj življenjsko.

Zakaj pravzaprav gre? Lansko leto je delovni kolektiv skoraj vse leto moledoval, naj bi se vendar nekako uredilo vprašanje delovnih oblek, ki so delavcem pri take vrste delu neobhodno potrebne. Če bi namreč hotelo podjetje nuditi to ugodnost svojim delavcem, bi nabava oblek obremenila plačni sklad podjetja, kar pa spričo že tako nesorazmerno nizkih zaslužkov niso mogli dopustiti. Delo, ki je vse prej kot čisto, suho in zdravo, so si tudi večkrat ogledali številni predstavniki sindikata in drugih množičnih organizacij. Vsi so bili edini, da so v podjetju res težki delovni pogoji. Svoje mnenje sta dali tudi sanitarno-zdravstvena inšpekcija ter inšpekcija dela.

Toda oblek kljub temu ni bilo. Zato in pa še zaradi nepravilnega nagrajevanja v odnosu do ostalih industrijskih panog, je zapustilo v preteklem letu tovarno 60 odstotkov delovnega kolektiva, kar je brez dvoma zelo velik odstotek in pomeni nenčno in zelo veliko težavo za nemoteno proizvodnjo podjetja. V tovarno »Standard« pridejo večinoma le taki novinci - delavci, ki pod silo razmer pridejo za to delo, medtem ko iščejo drugod boljše in predvsem čistejše delovne pogoje. Zato bo treba v letošnjem letu problem fluktuacije delovne sile brezpogojno reševati skozi tarifni pravilnik.

Letos se obetajo sicer boljše pogoji tudi za usnjarsko industrijo, vendar nam konkretni lanskoletni primer tovar. »Standard« kaže, kako togi so v nekaterih primerih naši predpisi in kakšno gospodarsko škodo lahko povzročijo.

A.

Z Jesenic

Sadjarstvo društvo in Ljudski odbor mestne občine na Jesenicah sta organizirala sadjarski tečaj, da bi poživila zanimanje za sadjarstvo. Tečaj je razdeljen na tri dele. Prve dni februarja so se udeleženci tečaja seznanili s splošno sadjarskimi deli v sadovnjaku, poleti bodo nadaljevali s poukom in ga jeseni zaključili. Tako bodo v različnih letnih časih obdelali vsa področja sadjarstva. Zanimanje za tečaj je precejšnje.

Sproščena iniciativa

Uredba, ki oprošča nove sadovnjake plačila davka za dobo osmih let, je vzbudila med gorenjskimi kmetovalci izredno zanimanje. Zadrudniki v kranjskem okraju so že prijavili nad 40 ha novih nasadov. Veliko zanimanje za nove sadovnjake je tudi v radovljiškem okraju, vendar nastaja problem pomanjkanja dobrih

vrst sadik. Zato je OZZ v Kranju stopila v stik s kmetijskim posestvom v Podbrzjah in sklenila z njim pogodbo, da posestvo spremeni nekaj svojih najlepših površin v drevesnico, ki bo letno dajala do 15.000 dobrih vrst sadik. Manjšo drevesnico bodo pripravili tudi v radovljiškem okraju.

OBVESTILO

Obveščamo vse lastnike oziroma rejce perutnine, da je cepljenje kokoši proti kokošji kugi in to po naslednjem redu:

15. II. 1955	ob 7.00 uri	Čirče — pri Sink Jože
	ob 9.00 uri	Huje — pri osemenjalnici
	ob 10.00 uri	Klanc — pri Rebolj Janez
	ob 11.00 uri	mesto — pri klavnici
	ob 12.00 uri	Struževo — pri Rakovec Ivan
	ob 13.00 uri	Primskovo — pri Matevz
	ob 14.00 uri	Gorenje — pri Sluga
	ob 15.00 uri	Druvolka — pri ekonomiji
	ob 16.00 uri	Orehok — pri Rajgelj
	ob 17.00 uri	Rupa — pri Urbanc
	ob 18.00 uri	Stražišče — pri Japelj
	ob 19.00 uri	Stražišče — pri Tonec
	ob 20.00 uri	Stražišče — pri Korošec

Kokoši prinesite na najbližje zgoraj navedeno zbirno mesto. Cepljenje ni potrebno za kokoši, ki so bile cepljene v zadnjih treh mesecih.

LOMO Kranj

Načrti zadrug naj bodo realni

Gradimo toliko, kolikor zmoremo

Le s pametno presojo bodo letošnji gospodarski načrti kmetijskih zadrug na Gorenjskem realni. Na skupni seji upravnih odborov OZZ radovljiškega in kranjskega okraja so govorili predvsem o letošnjem družbe-

nem planu, posebno o tistem delu, ki govori o kmetijskih vprašanjih. Se prej pa so razpravljali o deležu, ki ga je skupnost v lanskem letu prispevala za napredek kmetijstva v obliki raznih regresov. Samo v kranjskem okraju so lani kmetovalci — zadrudniki prejel za zaščitna sredstva in reprodukcijski material okoli 34 milijonov din. Podobno je bilo tudi v radovljiškem okraju. Prav tako pričakujejo tudi letos pomoč skupnosti. Pozdravljajo predvsem ukrep o opustitvi davka na dobiček kmetijskih zadrug.

Kot lansko leto so že tudi letos kmetijske zadrug in okrajni zadrudniki zvezi pripravile načrte za investicije v kmetijstvu v letošnjem letu. Vendar so spričo letošnje splošne investicijske politike načrti, ki so jih pripravili, preveliki. Ne le, da letos ne bo na razpolago toliko sredstev za gradnjo zadrudnih domov in podobnih objektov, temveč tudi samemu obsegu predvidenih del ne bi bili kos. Zato bo treba odstopiti od nekaterih prvotnih predlogov in pripraviti take načrte, katere bomo lahko tudi izpolnili.

V radovljiškem okraju predvidevajo letos skoraj 33,5 milijona dinarjev investicij za dokončno ureditev planin. Lani so v ta namen porabili nad 20 milijonov din. Razen tega predlagajo letos gradnjo večjega skladišča za 60 vagonov semenskega krompirja in druga semena ter umetna gnojila, nadalje kmetijsko postajo, veterinarsko postajo, servisno delavnico in še nekatere druge gradnje.

Približno take načrte imajo tudi v Kranju. OZZ ima namen in verjetno bo tudi uspela,

zgraditi skladišče za 100 vagonov semenskega krompirja v Skofji Loki, kar bi stalo približno 50 milijonov din. Če upoštevamo, da bo Gorenjska pridelala skoraj polovico semenskega krompirja v republiko, je tako skladišče tudi potrebno. Pripravili so seveda tudi načrte za kmetijsko postajo, sejmišče in razne druge objekte, katerih izgradnjo pa bodo morali verjetno odložiti do prihodnjega leta.

J. P.

Pretekli teden v Kamniku

Kronika zgod in nezgod prejšnji teden v Kamniku je zelo bogata. Omenjamo jih samo nekaj. Za podatke smo se obrnili na postajo LM, ki nam je dala nekaj skopih izjav.

PROMETNA NESREČA

Avtočičar Kokalj iz Domžal si je zaželel prejšnjo sredo (2. februarja) malo zabave. Izsvoto delavnice je vzel tuj avto (ki mu je bil zaupan v popravilo) in povabil še dva prijatelja na »pivski izlet«. Odpeljali so se v Kamniško Bistrico, kjer so se ga pošteno »nasekali«, posebno pa še Kokalj.

Ko so se potem vozili domov je avto drvel z enega roba ceste na drug in ni čudno potem, če je prišlo v Spodnjih Stranjah do katastrofe. Avto je vrlo čez levi (!) rob ceste. Ciril Jemec iz Krašče pri Moravčah, ki je v trenutku nesreče hotel skočiti iz avtomobila, je dobil več težjih poškodb in pozneje umrl. Tudi drugi udeleženeec je dobil več poškodb, le Kokalj je ostal brez ran in takoj po-

begnil. Organom LM je uspelo, da so ga po nekaj urah v Kamniku prijeli.

PREPREČENA KRAJA

31. januarja okoli 8. ure zvečer so neznanec odnesli okoli 300 kg gradbenega železa iz skladišča gradbenega podjetja »Projekt« pri tovarni »Titan« v Kamniku. Znosili so ga na glavno cesto na Bakovniku, kjer bi ga moral pobrati domenični avto. Organom LM se je posrečilo s pomočjo psa preprečiti krajo, vendar so storilci pobegnili. Zasedovanje je še v teku.

VLOM V IZLOŽBO

4. februarja okoli ene ponoči je bil izvršen vlom v izložbeno okno poslovalnice »Tekstilka« trgovskega podjetja »Zvezda« v Kamniku. Ukradeno je bilo več tekstilnega blaga v vrednosti 35 do 40.000 din. Storilec so že na sledi.

O KRUTI MATERI

O govoricah, ki se vztrajno širijo in razburjajo Kamničane, da je baje neka mati vrgla svojo 3-letno hčerko v Bistrico, nismo mogli dobiti nobenih točnih podatkov.

Izvedeli smo le, da kamniški zdravniki niso v zadnjem času nudili pomoči kakemu utopljenemu otroku.

znižano ceno hrani prav lepe denarce. Prav je, saj so delavci močno navezani na menzo, ker je tako v Domžale kot v Mengše predalec.

Tudi svoj stanovanjski blok so si končno sezidali. Dolgo je trajalo (3 leta), pravijo nekateri. V njem je dobilo streho 6 družin in 48 samcev. Blok je naravnost razkošno urejen in ima hladno in toplo vodo. Večina delavcev je mnenja, da bi bilo bolje zgraditi manj luksuzna stanovanja, ker bi jih bilo lahko več. Nihče nima nič proti udobnemu stanovanju, vendar, dokler je še veliko družin brez stanovanja, pač ne bi smeli delati takih potkusov. No, to ni primer le v Jaršah. Skoraj ni mesta ali kraja, kjer se ne bi »proslavili« s kako komunalno »mojstrovino«. — Prepričan sem, da bodo v Jaršah v prihodnje upoštevali dosedanje drage izkušnje.

KOLIKOR LJUDI — TOLIKO MNENJ, pravimo običajno, ko govorimo o nekem kolektivu, pa ni treba, da bi štel ravno tisoč delovnih ljudi, kot je to primer v Jaršah. V tekstilni tovarni, o kateri govori ta kratki sestavek, pa imajo vedno bolj tehtno vsebino besede, vklesane na spominski ploščki tovarne: 17. sept. 1950 JE PREVZEL TOVARNO V UPRAVLJANJE DELOVNI KOLEKTIV!

I. Ausec

Če hočeš platneno blago, ga dobiš v...

sijo za tarifni pravilnik, ki zaseda enkrat na mesec in sproti odpravlja posamezne nepravilnosti, ki nastajajo. Žal pa je treba ugotoviti, da se delovni kolektiv na splošno ne zanima preveč za novi plačni sistem; ravno nasprotno kot kolektivni nekaterih drugih podjetij na Gorenjskem, kjer mislijo, da se bodo po novem prav vsem plače neprimerno povečale. Sindikalna podružnica tovarne v Jaršah bo morala postati pač aktivnejša.

NI MENDA PODJETJA, ki ne bi imel načrtov za prihodnost, tako tudi Jaršani niso brez njih. Radi bi prišli do nove tkalnice, ker so v sedanjih sanitarno-tehnične naprave zelo pomanjkljive. V novi tkalnici bi dobilo delo še nadaljnjih 500 delavcev in delavk, kar bi za te kraje veliko pomenilo. Le vprašanje je, če bodo lahko spričo letošnjega gospodarskega položaja dobili ustrezní kredit. Potreben bi jim sicer bil in denar bi tudi dobro naložili v karrist vsega našega gospodarstva. Ko sem si ogledoval tovarno od znotraj in ko sem prišel v drugo nadstropje, so mi pokazali lepo dvorano, ki čaka samo še na montažo strojev. Imel

sem občutek, kot da sem vstopil v neko bolnišnico, tako čisto in svetlo je namreč v tej dvorani, kjer bo »suha« predilnica. To dvorano in vse stopnišče so že pobarvali z zelo svetlo zeleno oljnato barvo, ki očem zelo dobro dě, razen tega pa bodo prostori veliko bolj higijenski kot doslej, ker bodo stene lahko pomili z moko čunjo. Če se bo barvanje obneslo, bodo sčasoma pobarvali vse tovarniške prostore.

Toda žal ni tako v »mokri« predilnici. Tam so delovni pogoji zares precej težki. Mokrotla, vlaga in smrad vse prej kot blagodejno vplivajo na delo. Te prostore je treba videti, potem človek ni več mnenja, da je tekstilna industrija »lahka industrija«. To velja zlasti za nekatera delovna mesta. In ravno v tej »mokri« predilnici so delavke najprijadnejše in zelo urne pri delu.

NAD TISOČ DELAVCEV in delavk, kolikor jih sedaj dela v tovarni, se hrani v lastni tovarniški menzi, kjer jih stane kosilo 50 in večerja 30 dinarjev. Hrana je nadpovprečno dobra, tako da so delavci z njo zelo zadovoljni. Toda tovarna prispeva iz svojih sredstev za

DA, NIKJER DRUGJE kot v Jaršah, majhni vasi pri Domžalah. Če se peljete z vlakom proti Kamniku, boste brez dvoma pravočasno izstopili, četudi ne veste, katera postaja so Jarše, ker boste že iz vlaka opazili veliko tovarniško poslopje. Industrije platnenih izdelkov. Korač, dva in že sem bil v tovarni...

Površen pogled daje vtis, da je v tovarni vse v redu, saj delo poteka nemoteno in brez zastoja. Toda tekstilce iz Jarš tajejo nemajhne skrbi in to so predvsem skrbi za nabavo surovin. Predvsem jim primanjkuje bombaža. Kako težko ga je dobiti nam pove tudi ukrep, ki so ga morali napraviti, — ukinili so namreč tretjo delovno izmeno. Toda kljub temu niso odpustili delavcev, pač pa so jih zaposlili na drugih mestih. Sedaj pravijo, da imajo za letošnje leto zagotovljene zadostne količine surovin za dve izmeni. Upajo, da bo šlo...

ZDELO SE MI JE, da ne bi nič opravil, če jih ne bi pobaral, kako mislijo urediti svoj novi tarifni pravilnik. Vendar nisem mogel kaj natančnejšega izvedeti. Po akordnem sistemu delajo v tovarni že sedaj in pri tem bo, pravijo, tudi ostalo. Le tehnično osebje, ki se ni nagrajevano po učinku, bodo morali odstej vsekakor dati več spodbude. Sicer pazali lepo dvorano, ki čaka samo še na montažo strojev. Imajo v podjetju stalno komi-

Od petka do petka

Nov plačni sistem

Nov plačni sistem, ki ga je sprejel Zvezni izvršni svet že lani konec decembra, a bo začel veljati v drugem četrtletju letošnjega leta, je predmet vse živahnejših razprav po naših delovnih kolektivih in v časopisju. Sramembe, ki jih prinaša ta novi način nagajevanja v gospodarstvu, bodo nedvomno pripomogle k povečanju proizvodnje, zato je prav, da si bežno ogledamo to uredbo in poskušamo ugotoviti, kaj je tisto novo kar ta uredba prinaša.

Doslej je tarifni pravilnik urejal odnose samo v podjetju in določal samo urno (ali pa mesečno) plačo delavcem in uslužbencem na posameznih delovnih mestih. To je slabo vplivalo na delovno storilnost, kajti nikjer ni bilo zapisano, koliko mora delavec v določenem času narediti. Zato se je dogajalo, da se je dostikrat delavec prišel v tovarno spočit in je začel svoj »ših« šele v prostem času. Z novim plačnim sistemom pa bodo te nepravilnosti odstranjene, kajti poleg urne (ali mesečne) plače bo tarifni pravilnik predvideval tudi učinek, ki ga je dolžan doseči posamezni delavec na določenem delovnem mestu. Na ta način ne bo več mogoče prebiti nekaj uric v brezdelju, ne da bi se to poznalo na plači. Novi tarifni pravilniki nas bodo torej približali geslu »vsakemu po njegovem delu«. Pri novih tarifnih pravilnikih pa bo novo tudi to, da bodo urejali odnose med delovnim kolektivom in komunalnimi skupnostmi, kajti tarifne pravilnike bodo sprejemale predstavniki kolektiva, sindikata in ljudskega odbora. To pa bo omogočilo, da se bodo kolikor se le da vskladili interesi družbene skupnosti z interesi posameznikov — proizvajalcev.

Zato je zelo važno, kako se bodo določale norme. To je osnovni pogoj za uspeh tega novega načina nagajevanja. Nikakor se ne sme dopustiti, da bi bile norme predmet špekulacij, kajti že se pojavljajo glasovi: »delaj malo, da boš imel nižjo normo!«. Tudi pretirano visoke norme seveda lahko škodijo. Tisti pa, ki gledajo samo, kako bi znižali norme, da bi jih potem z malo truda lahko dosegli in preseglji, pa verjetno ne vedo, da prav te njihove špekulacije zavirajo hitrejši dvig življenjskega standarda. Zato zastoj jadicujejo in se pridružajo, da premalo zaslužijo za življenje. Ko pa bodo spoznali, da je odvisno od njih, koliko zaslužijo in koliko si za ta zaslužek lahko kupijo, bodo verjetno krepkeje prišli za delo in naredili več proizvodov, ki bodo prav zato cenejši. Delavec bo za svoj zaslužek kupil lahko več kot kupi danes, povečala se bo realna plača, kot pravimo temu in to pomeni, da se bo dvignil življenjski standard. Na to pot stopamo z novo uredbo o plačah v gospodarstvu, neglede na želje posameznikov.

Nekaj pomembnih odlokov

V soboto 5. februarja je Zvezni izvršni svet sprejel nekaj pomembnih odlokov in uredb. Med njimi naj omenimo posebno tiste, ki se nanašajo na pospeševanje kmetijstva. O kmetijstvu so na seji precej razpravljali in sprejeli precej sklepov, ki bodo pospešili kmetijsko proizvodnjo. Med drugim so razpravljali o regresu za umetna gnojila, sredstva za zaščito rastlin in nekatere potrebščine kmetijstva. Po tem odloku lahko daje narodna banka iz sredstev splošnega investicijskega sklada kmetom in kmetijskim organizacijam investicijska posojila za zgraditev silosov in gnojišč. Tisti, ki želi posojilo najeti pa mora imeti 20 odstotkov lastnih sredstev. Od ostalih važnejših sklepov, ki jih je sprejel Zvezni izvršni svet, naj omenimo še zakon o davku na dediščino in volila. Po tem zakonu se bo določala višina davka z ozirom na vrednost dediščine in na stopnjo sorodstva. Tako bo na primer treba plačati za dediščino v višini 600.000 dinarjev 5 odstotkov davka, če bodo to prevzeli neposredni dediči, cizroma 8 odstotkov davka, če bo šlo za dediče, ki so v sorodstvu s tistim, ki jim premoženje zapušča šele v drugem kolenu. Najvišja davčna stopnja za dediščino in volila znaša od 21,5 do 30 odstotkov.

Zaključek kamniške vinske cevalucije

Pijača ceneje - hrana dražje

Osebe in njih imena niso važna - važna so dejstva!

Na naš članek »Vinska revolucija v Kamniku« (bralci se ga bodo gotovo spominjali, saj je bil objavljen v 3. številki t. j. 15. januarja) smo kaj hitro dobili ostro protestno pismo direktorja kamniških »ostarij« tovariša K. s poudarkom »da je bil pisec članka (v katerem navajamo, da se je v neki menzi v Kamniku — konkretno: menzi tovarne »Titan« — prodajal kruh po 80 dinarjev, sir pa po 700 dinarjev, da se njih kolektivni »bore za znižanje cen«, zgleđa, da to šele pod pritiskom.

700 din kg — op. A. C.) zelo slabo poučen in navedel več laži ter da je treba dati javnosti točno pojasnilo.

ZAPLET

Najprej sem se oglašil pri direktorju tov. K.-ju. Zelo hud je bil, ker sem mu dejal, da popravka nikakor ne bomo objavili v takšni obliki, posebno ne, predno vseh stvari ne preverimo. Začela sva kar pri knjigovodstvu. Ugotovil sem, da črnemu istrskemu vinu (ki so ga v Kamniku začeli točiti po 120 din liter) ni padla cena na račun hrane, pač pa da so bili dani drugi pogoji. Konkretno: ker je vinarska zadruga »Savez Vise« ustvarila s prodajo svojega vina tako močno konkurenco, da so vsi prizadeti — z gostinstvom vred — našli možnost in sredstva, da so vino pocenili.

Čprav trdijo, da se njih kolektivni »bore za znižanje cen«, zgleđa, da to šele pod pritiskom. Druga točka najinega razgovora je bilo vprašanje, ali se je v menzi tovarne T res prodajal kruh po 80 din in sir po 700 din za kg. »Mi imamo dokaze, da je to laži!« mi je dejal tovariš K. in mi molal pod nos nekakšno obračunsko knjigo, kjer je bil

variša K.-ja že zaprlj. Obrnil sem se na tovariša R.-a, ki ga je začasno nadomestoval. »Kako je sedaj?« sem ga pozdravil. »Nič!« je bil čudni odgovor. »Ali bom danes vendar lahko uredil naš spor?« »Veste kaj, kar malo počakajmo. Bomo pa drugič...« Ta odgovor me je zelo presenetil, vendar sem vztrajal pri svojem. »Ne! Jaz bi rad uredil stvar danes.« »Danes nimam časa«, je kratko in malce jezljivo rekel tov. R.

SESTANEK

Odgovor me je razburil, zato sem se hotel oditi in javno sporočiti tovarišu R.-u, da naj ima do novinarjev — vsaj kot odgovorni uslužbenec — korektniji odnos. Medtem pa so navahile nanj njegove uslužbenke, češ: enkrat moramo dognati kaj je res in kaj je laž in ga pripravile, da je sprejel mojo ponudbo o sestanku s pričami. Nekako mimogrede je še pripomnil: poslovođkinja P. je že priznala, da je zaračunala nekim tujcem porcijo sira po 70 dinarjev.

Zopet sem odšel v tovarno T — to pot že boljše volje. Tovariš J. je bil takoj pripravljen, da se z očmi v oči pomenimo s poslovođkinjo in namestnikom direktorja. Za sestanek sva določila 10. uro.

Ob desetih: prišli sta dve delavki in trije delavci v umazanih modrih oblekah, z žuljavimi, razkavimi rokami — mirno in nekak pohlevno so se vsedli za mizo. Prišel je tovariš R.: sproščeno in komodno se je vsedel na svoj stol — rdeči in zaliti obraz se mu je širil v prijeten nasmeh. Prišla je poslovođkinja P.: nekak začudena, a čutil sem, da s prepričana, a čutil sem, da s prepričana.

Vrtal sem dalje. »Ali morda dajete možnost, da bi tu imela poslovođkinja prste vmes?« Pritrdilno in pomenljivo je prikimal in dodal še — (ko sem ga pobaral za vzroki teh njegovih domnev) — nekaj o čudnem poslovanju v Planiki in o nekakšni interni preiskavi. »Ja, kako pa potem, da ste tovarišico P. postavili na tako odgovorno mesto? Ali je tako visoko kvalificirana?«

Skomig z rameni in »ne« je bil dvomni odgovor. Odšel sem... Kamničani so me zvedavo ogledovali, ko sem brozgal brez težnika po dežju in blatu proti tovarni T.

Stopil sem v menzo in se predstavil tovarišici P. Na moje vprašanje, če je kdaj prodajala kruh po 80 dinarjev, je odločno izjavila: »Ne!« Govorila je še nekaj o lažeh in nesramnosti ter dodala: »Lahko se prepričate iz mojega knjigovodstva!«

Vraga sem si mislil — že zopet se skrivajo za tem kar je zapisano! Pripravil pa sem jo le do tega, da je zahtevala: »Pripeljite tistega, ki sem mu računala kruh tako drago!«

To sem ravno čakal. Sicer sem vedel, da tu lahko padem v blamažo, obenem pa sem bil trdno prepričan, da bom dokazal resnico. Takoj sem stopil v tovarno k tovarišu J. »Ti si nam poslal podatke — ali boš lahko pričal, da so resnični?«

»Seveda!« mi je brez oklevanja dejal tovariš J. »in ne samo jaz, tudi drugi lahko.«

Odpeljal sem se nazaj v Kranj. Med potjo sem razmišljal: morda bo direktor K. sam razčistil s poslovođkinjo — sam dal kakšno zadoščenje delavcem (kar bi bilo edino pravilno) — in bi mi pravzaprav ne pisali več o tej stvari, vsaj v takšni obliki ne, kot bomo to danes!

Pozneje sem uvidel, da sem zaman upal.

Kolegi so me dvomno pogledali, ko sem povedal, da zadeve še nisem dokončal. Morda so se celo bali, da sem se to pot pošteno zaletel.

Naslednjo soboto sem z jasnim načrtom odšel zopet v Kamnik k direktorju K.-ju. Toda nisem ga našel.

»Danes ga ne bo«, so mi odgovorili. »Čudno!« sem si mislil. (Tedaj še nisem vedel, da so to-

ga razburjanja. Saj bi se tudi vi jezili, če bi sedeli z vašim tovarišem (sodelavcem iz podjetja) v restavraciji in bi vi plačali za porcijo 70 din, vaš tovariš pa 50 din.

To dejstvo kaže, da je bilo poslovanje že kar otročje!!! Se enkrat so se oglašile delavke. »Zakaj moramo dati sedaj za kranjsko klobaso 60 din, ko je prej, ko je imel menzo še privatnik, stala le 80 din?«

Tovariš R. je nekak prijazen in dobrodušno dejal, da tega ni vedel in sploh, da se meso danes draži in je to povsem realna cena.

Odgovoril bi mu le: če lahko trgovine prodajajo kranjske klobase po 68 din bi jih delavska menza lahko nudila delavcem, če že ne ceneje pa vsaj za enak ceno.

Se smo se menili — a dovolj! Razšli smo se — v meni pa so zvezele besede, ki jih je tov. J. povedal uslužbencem Gostinskega podjetja: »Vsak dinar, ki ga neupravičeno iztisneš iz delavčevega žepa je zločin, ki kaže, da človek, ki je to storil nima samo nečloveškega odnosa do soljudi, ampak je tudi brez spoštovanja do delavcev, ki po ves dan garajo in ustvarjajo to kar nam bo naredilo naše življenje lepše.«

S to reportažo nisem hotel napraviti nobene senzacije — še manj koga žaliti, ali ga javno obtoževati. Hotel sem samo zaključiti razburjenje, ki ga je povzročil članek »Vinska revolucija v Kamniku«.

Obenem pa sem hotel prikazati, da je pri nas še marsikakšno podjetje (posebno gostinsko) odvisno od ljudi, ki imajo različne nazore in različna hotenja — pa tudi različno moralo! Naj vam navedem še en primer.

Menzo T sta upravljala konca leta 1954 dva privatnika, potem pa jo je prevzelo Gostinsko podjetje »Planjava« (studi iz političnih razlogov, kot mi je pojasnil tovariš K.). Danes se Gostinsko podjetje hvali, da je takoj po prevzemu znižalo ceno vinu in žganju.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

Res! Toda obenem so se po dražlje klobase in kruh. Komu v korist naj bodo spremembe? Ze toliko let se borimo proti alkoholizmu, posebno proti alkoholizmu v delovnih vrstah, ki znižuje našo storilnost, pa se zgodi, da »socialistično« podjetje zniža ceno vina in žganja.

DRUŽINSKI POMENKI

Za pridne roke

Da bomo ustregli pridnim mamcicam, tokrat zopet priobčujemo nekaj najosnovnejših mer za pletenje otroških dokolenk ter moških, ženskih in otroških nogavic.

OTROŠKE DOKOLENKE

Pri otroških dokolenkah določujemo sledeče osnovne mere: dolžina stopala l₁, celotna dolžina s peto l₂.

velikost	dolžina stopala l ₁	celotna dolžina s peto l ₂	starost	številka čevlja
1	13	21	1	19—20
2	14	23	do 2	21—22
3	15,5	25	do 3	23—24
4	16,5	27	do 4	25—26
5	18	29	do 5	27—28
6	19,5	31	do 6	29—30
7	21	33	do 7	31—32
8	22,5	35	do 8	33—34
9	24	38	do 11	35—36
10	25	40	do 13	37—38
11	26	42	do 15	39—40
12	27	44	do 17	41—42

ROKAVICE S PRSTI

Pri rokavicah s prsti pa so osnovne mere sledeče: celotna dolžina l₁, širina roke b, zapestna dolžina l₂, ročna dolžina l₃ in dolžina sredinca l₄.

1. Otroške rokavice

Velikosti	3	4	5	6
Celotna dolž. l ₁	19	20	22	23
Širina roke b	6,5	7	7,5	7,5
Zapestna dolž. l ₂	5,5	5,5	6,5	6,5
Ročna dolžina l ₃	7,5	8	8,5	9
Dolž. sredinca l ₄	6	6,5	7	7,5

3. Moške rokavice

Velikosti	9	10	11	12	13
Cel. dolž. l ₁	27,5	28,5	29,5	30,5	31,5
Sir. roke b	9	9,5	9,5	10,5	10,5
Zapest. dolž. l ₂	9	9	9	9	9
Roč. dolž. l ₃	10	10,5	11	11,5	12
Dolž. sred. l ₄	8,5	9	9,5	10	10,5

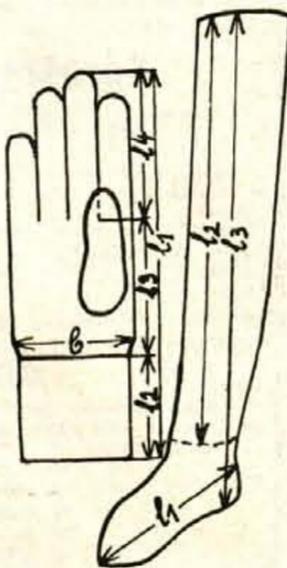
Kako preprečimo vlago

Posledice letošnje vlažne in deževne zime občutimo tudi v stanovanjih, v kateri se je prav tako naselila vlaga. To pa ni samo škodljiv pojav za naše zdravje, temveč kvarno vpliva tudi na pohištvo, obleko in obutev. Zaradi tega je prav, da gospodinje njene posledice preprečijo.

Omare, postelje in ostalo pohištvo pomaknemo za nekaj cm stran od zidu in v morebitnih suhih dneh stanovanje dobro prezračimo. Takrat seveda odpremo vse predale in razgrnemo tudi posteljnino. Umetniške slike zaščitimo pred vlago na ta način, da jim na vogale zadajne strani pritrdimo ploščice iz plute in jih tako ločimo od stene. Na posebno vlažna mesta pa postavimo posodice s klorovim kalcijem.

Plesen na tapetah odstranjujemo s salicilnim spirikom, ki ga pripravimo same, če zmešamo del solne kisline s štirimi deli spirita. Na pohištvo pa odstranimo plesen s pomočjo hipermangana, tla in lesene obloge na zidu pa najprej obrišemo s suho krpo ter jih nato premažemo s terpentinskim oljem.

V meglenih dneh je zrak posebno vlažen, zato tedaj posteljnino ne smemo prezgodaj zračiti, ker žimnice pa tudi posteljno perilo vpija velike količine vlage. Na to moramo vedno paziti, ker so prav vlažne postelje vzrok pogostih prehladov pozimi in jeseni.

2. Ženske rokavice

Velikosti	6	7	8	9
Celotna dolž. l ₁	23	24	25	26
Širina roke b	7,5	8	8,5	9
Zapestna dolž. l ₂	8	8	8	8
Ročna dolžina l ₃	9,5	10	10,5	11
Dolž. sredinca l ₄	7,5	8	8,5	9

GLAS GORENJSKE

Izdaja: Časopisno, založniško in tiskarsko podjetje »GORENJSKI TISK« Kranj, Koroška cesta 6. Direktor: Sumi Nace. Urejuje: uredniški odbor. Odg. urednik: Slavko Beznik. Tel. uredništva: št. 475, uprave št. 190 / Tek. rač. pri NB Kranj - okolica št. 624-T-127 / Izhaja vsako soboto / Letna naročnina 400, polletna 200, četrtletna 100 dinarjev. Posamezna številka 10 din

ZA ZAKLJUČEK

Mimogrede sem v Kamniku slišal, da se bo verjetno Gostinsko podjetje »Planjava« organiziralo v dve podjetji. Menda zato, da bo več »zdravstvenih« konkurenca.

Na kratko: nišar drugič ne bo, kot da se bo povečal administrativni aparat. Glede »socialistične« konkurence vialistične konkurence v vrste podjetij pa sem mnenja, da bi to besedo morali zdavnaj vreči iz našega slovarja.

Podjetja, ki se štejejo za socialistična, bi morala sama splošno, da realno kaj naredijo, postavijo najnižje možne cene in da ne iščejo pretirane cene in da ne iščejo pretiranih dobičkov. Če bi se to izvajalo, bi bila vsaka »socialistična« konkurenca nepotrebnost in odveč.

Sploh pa: ali je stanje v stih krajih, kjer je več gostinstva, boljše, kot v manj gostinskih krajih, kjer je samo eno gostinstvo?

Dvomim!
A. Čebul

MESTO KAMNIK POZNA danes prav gotovo vsak. Največ pa je slišal o njegovih prirodni lepoti, njegovih znamenitostih, o gorah, ki ga obdajajo, ali pa tudi o uspehih kamniških športnikov, med njimi tudi o podvigih danes »upokoje-nih« alpinistov. Prav v zadnjih letih pa so ime Kamnik ponesli po vsej naši domovini Kamniški plavalci.

VSAK ZAČETEK JE TEŽAK TRADICIJA PLOVALNEGA

športa v Kamniku je že stara, saj se je po vsem svetu znani Tone Cerar naučil plavati prav v Kamniku, vendar Kamničani niso imeli nikoli pogojev, da bi se plavalni šport razvil množično in si utrdil temelje za nadaljni razvoj.

Kmalu po osvoboditvi pa so med kamniško mladino vedno bolj pogrešali plavalce. Radi bi jih naučili tudi te »znanosti« pa je menda Kamniška Bistrica preveč »topla«.

Ko je pobral vse lovoričke, je Tone začel »graditi« pilote» plavanja v Kamniku. Na njegovo pobudo je bila leta 1950 ustanovljena plavalna sekcija SSD Kamnik, katere cilj je bil, v društvo pritegniti čim več mladine, kateri »namakanje« v vodi mnogo koristi. Pri njihovem delu pa je bila velika ovira majčken, štirinajst-

meterski bazen in vsem mladim Kamničanom je bilo žal, da niso Ribničani. Kljub temu pa so mladi z veseljem posejali treninge, ki jih je vodil priznani Tone. Ze naslednje leto so dobili nov 50-meterski bazen. Pri gradnji tega bazena imajo velik delež tudi plavalci sami. Ustanovili so delovno brigado, kateri na čelu je bil v stroju in pri delu Vindšnurerjev Milan.

Tako so šele leta 1951 Kamniški plavalci pravzaprav pričeli z načrtnim delom.

POT NAVZGOR JE BILA KRATKA

S SKROMNIMI ZAČETKI in manjšimi propagandnimi prireditvami se je ta sekcija hitro razvila v močno plavalno ekipo mladincev in mladink. S hitrimi zamahi v raznih tekmovanjih, II. republiški ligi, I. republiški ligi in na raznih slovenskih prvenstvih, si je utirala pot med vodilne slovenske plavalne klube. Ze lansko leto pa so tekmovali med najboljšimi — v hrvatsko - slovenski ligi.

LANI USPEH ZA USPEHOM

ZE LETA 1953 so bili prvi v II. republiški ligi, na mladinskem in članskem moštvenem prvenstvu Slovenije pa so bili drugi. Lansko leto pa je bilo za mlade Kamniške plavalce najuspešnejše. Bili so prvaki v

hrvatsko - slovenski ligi! Pri-znanje za svoje delo pa jim je dala Plavalna zveza Jugoslavije, ker je prepustila organizacijo mladinskega državnega prvenstva Kamničanom.

Največje uspehe so Kamniški plavalci dosegli lansko leto prav na tem prvenstvu. Bili so najboljši slovensko moštvo in si priborili šesto mesto. Prav gotovo pa je zavidanja vredno njihovo tretje mesto v mešani štafeti pri mladincih. Ta uspeh so potrdili tudi na republiškem prvenstvu v Radovljici, kjer so bili zmagovalci in si osvojili naslov republiškega prvaka.

KDO SO NAJHITREJŠE KAMNIŠKE »RIBE«

STEBER MOSTVA JE »stari« Cerer. Se več zaslug kot aktivni plavec pa ima kot trener, ki z velikim veseljem uči mlade plavalce.

Najhitrejša kamniška »riba« pa je Stane Šnabel. V vseh disciplinah plavanja ima zelo dobre čase, vendar mu crawl najbolj leži. Večkrat pa zaradi neresnosti doseže tudi slabši čas kot bi ga lahko. Zato se mu je lani tudi zgodilo, da se je po slabšem uspehu na mladinskem državnem prvenstvu cemeril. Bilo je prepozno!

Državni rekord, državni prvak in reprezentant Zrimšek Lado pa je najmlajši. Zato so časi njegovih uspehov tudi velike vrednosti. Kamničani se še prav gotovo spominjajo razburljive »dirke« na 200 metrov metuljček, ko je bil Lado za las prekratek. Kadar pa on v vodi posnema žabo, je nepremagljiv, vsaj tako je bilo lansko leto ko je postal tudi mladinski državni rekord.

Najhitrejši hrbtni plavec je Bogataj Janez, ki pa bo letos dobil nevarnega tekmeča v Puceljevemu Francetu. Borbeno Dobrovolje Roman in Bergant Maks pa sta skoraj nepogrešljiva za svoje društvo.

Saj mi boste oprostile, ker vas nisem omenil na prvem mestu, čeprav ste dekleta in čeprav ste do lanskega leta nabirale poleg svojih še tiste točke, ki so jih izgubljali vaši fantje.

Večina plavalcev pa, ki nastopa v prvem moštvo, se bo morala krepko potruditi in pridno trenirati, drugače bodo že marsikateri izrinili mlajši plavalci, ki se učijo plavati v vsakoletnih plavalnih tečajih, ki jih organizira plavalna sekcija.

KAJ PA LETOS

VERSI PLOVALCI IN vodstvo sekcije upajo, da bodo imeli letos še večje uspehe. To pa zato, ker bodo lahko tudi več trenirali. V novem bazenu ima-

Auerspergova

jo že gotov čistilec za vodo in jim ne bo potrebno čez leto tolikokrat čistiti bazena kot prejšnja leta. »Zagotoviti si moramo še denarna sredstva«, mi je dejal prijazen in nad vse marljiv organizator Kordaš Ivo, ko sem ga motil pri pripravi za občni zbor kamniških plavalcev, da sem lahko napisal te vrstice, »in uspeh nam je zagotovljen«.

FaBo

Špact ★ Špact ★ Špact

Vrnili so se domov

V torek zvečer so se vrnili v domovino s skakalne turneje v Sviči naši smučarji-skakači Janez Pold, Albin Rogelj, Janez Goršek, Jože Zidar in vodja skupine Bogomir Šramelj. Prav

tako se je vrnil Marijan Magušar, ki se je v inozemstvu ponesrečil. Dočim so ostali nadaljevali pot proti Ljubljani, sta izstopila na Jesenicah Janez Pold in Jože Zidar. Oba dobre volje, da sta se vrnila v domovino, sta pripovedovala o velikih uspehih skakalne turneje v Sviči. Janez Pold je razkazoval prejete nagrade in bil očitno vesel. Na turneji, ki je trajala 12 dni, se je v skupnem plasmanu uvrstil z 828,7 točkami na 6. mesto. Pred njim so le 4 Norvežani in en Finec. Z ozirom na to, da ima Pold letos le 41 skokov, je njegov končni uspeh, ko se je uvrstil pred vse skakalce Avstrije, Nemčije, Švice in Francije izredno dober. S seboj je prinesel bogat dnevnik, o katerem nam bo prav gotovo še kaj povedal, saj se je izrazil, da bo skušal izdati posebno knjigo. Omenil je tudi, da se bodo inozemski tekmovalci, ki bo 5. in 6. marca v Planici, v kolikor bo vreme ugodno, polnoštevilno udeležili.

U.

Loški planinci so položili obračun

Planinsko društvo iz Skofje Loke je imelo pred kratkim svoj redni letni občni zbor, na katerem so pregledali delo v preteklem letu in razpravljali o planu za prihodnost. Zalostna pa je bila ugotovitev, da se je tega zbora udeležila le četrtina članov Planinskega društva, ki jih ima društvo danes že 451.

Največja naloga, ki so si jo zdali loški planinci za letošnje leto je, napeljati električni tok v kočjo na Lubniku. Če jim bo tudi to uspelo (lansko leto so že napeljali telefon), bo »Lubnik« prav gotovo eden najlepših planinskih domov v Sloveniji. Več zanimanja za planinstvo pa bodo skušali vzbuditi tudi pri mladini. V ta namen bodo ustanovili »Gorske straže«. Povezali se bodo tudi s taborniki.

Ker sta poleg Lubnika, Blegaš in Osojnik najbolj obiskani loški gori, so sklenili, da bodo z načrti in pripravami za gradnjo gorskih postojank tudi na Blegašu in Osojniku pričeli že letos. Tako bi čez nekaj let imeli turisti še dve privlačni izletniški postojanki več.

Člani Planinskega društva so izvolili tudi nov upravni odbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen tovariš Oman, celotnemu odboru pa je navzoče članstvo ob zaključku želelo veliko uspehov —s

OTVORITEV NOVE TELOVADNICE V GORENJI VASI

Preteklo nedeljo so v Gorenji vasi v Poljanski dolini marljivi člani TVD »Partizan« slavili pomembno zmago. Po triletnem trdem in požrtvovalnem delu so imeli otvoritev svojega telovadnega doma z veliko, sodobno opremljeno telovadnico, ki so ga preuredili iz bivšega zadružnega doma. Veliko del so ob izdatni pomoči Ljudskega odbora opravili člani sami s prostovoljnimi delom.

Za ta dan so pripravili tudi telovadno akademijo, ki jo je nabito polna dvorana sprejela z velikim priznanjem.

Zrimšek

Trio crawlstik Auersperg, Dolinšek in Skofic reže vodo, da se za njimi kar »skadi«. Odlični pa sta tudi pršačici Vavpetič in Potrato. Največji uspeh pa je lansko leto dosegla Skofičeva, ki je bila na 400 metrov prosto prvakinja Slovenije.

Žaba na mesecu

Na obali velike reke je stala hišica. V njej so živeli: starka, vnukinja, kdrast psiček in zelena žaba. Deklici se je v starinem domu najbolje godilo. Stara žena je bila z njo ljubezniva, dajala ji je lepe obleke in ji pripravljala najtečnejšo hrano. Psičku ni bilo tako lepo. Starika ga je venomer priganja-

la k delu, hranila pa ga je samo z ostanki in trdimi skorjami kruha. Žaba je živela najslabše. Starika ni marala zanjo, čeprav je delala od jutra do večera. Prinašala je vodo, sekala drva in po trdem delu lačna odhajala spat. Nekoč jo je starika ves dan priganjala, ne da bi ji privo-

ščila vsaj drobtinico kruha. Zvečer pa jo je poslala še po vodo k reki. Žaba ni imela več moči, a hudobna žena se ni ozirala na to. Izmučena živalica je morala ubogati. Poklicala je psička, da bi jo spremljal.

Tako sta skupaj odšla k reki, sedla na breg in pričela jokati. Žaba se je ozirala v jasno nebo in klicala mesecu: »Vsaj ti se naju usmili! Pridi sem z neba ter vzemi mene in psička k sebi!«

In mesec je res slišal tožbe teh nesrečnih zemeljskih bitij. Zasmilil sta se mu in spustil

Pionirski leksikon

Vprašanja:
7. Kaj je šah?
8. Zakaj lahko v peči gori in zakaj včasih v njej kar buči?
9. Katere države so naše sosedice?
Odgovori:
1. Tri srajce so toplejše kot ena, ki je za tri druge debela. To pa zato, ker je med vsako

srajco še zrak, ki je zelo slab prevodnik in nerad spusti mrzdo do kože. Tako je med vsako srajco še ena »zračna srajčka« in prav te nas najbolj grejejo.
2. Na sliki ste videli violino in lok ali godalo. Violina je že več sto let staro glasbilo, ki ima na svojem trupu napete štiri strune, po katerih vlečemo z godalom. Tistemu, ki pa zna igrati na violino, pravimo, da je violinist in največji violinist do danes je bil Nicolo Paganini.
3. Tretje vprašanje, čeprav je bilo najlažje, ste mi nanj zelo slabo odgovorili. Smučarji tekmujejo v tekih, štafetah, patornih tekih, smuku, slalomu, veleslalomu, skokih ter v alpski (smuk in slalom) in klasični kombinaciji (skoki in tek).

Najboljše odgovore mi je poslal pionir Virnik Peter, učenec tretjega razreda osnovne šole v Kranju. Za nagrado bo dobil mladinsko knjigo »Čekin«, ki ima tudi barvne slike. On je dobil za svoje odgovore tudi največ točk — 6, po pet pa so jih dobili Vozež, Ravnik in Stular.

Popravek

Dragi pionirji, ko sem zadnjič za vas pripravil »Pravkotnik«, mi je nagajivi Pavliha orisal nagajati in me tudi zmotil. Napravil sem napako. Oprostite! Da boste dobili pravilno rešitev, vpišite med osmo in deveto vrstico še besedo dinar in v srednji navpični vrstici boste potem čitali Glas Gorenjske. Vaš Kosobrin

se je z neba na obalo velike reke. Vzel je ubogi živalici k sebi ter odletel z njima nazaj v višavo.

Starika pa je medtem sedela doma in čakala na vodo. Ker se njena hlapca le predolgo nista vrnila, je odšla k reki. Toda nikogar ni bilo več tam. Starika je začela klicati, zmerjati in groziti, a vse zaman. Tedaj je pogledala v nebo, in glej, na mesecu sta se igrala njen psiček in zelena žaba. Tokrat je čakala starika: »Joj žabica zajokala starika: kako sta nemoja, psiček moj, kako sta nemoja, hvalična. Skrbela sem za vaju hvaležna. Skrbela sem za vaju hvaležna za lastna otroka, vidva pa sta me zapustila.«

Toda njeno tnanje ni prav nič pomagalo. Odslej živi sama z vnukinjo in tudi delati mora ta obe. Žaba in psiček pa se vedno igrata na mesecu.

Zgodbica o višnjevem dimu

Kakor toliko drugih nasladil spada tudi tobak med darove, ki jih je Evropa prejela iz drugih celin. Dobil ga je Kristof Kolumb 12. oktobra

leta 1492 ko je prijadral na prvi otok Novega sveta. Domačini, ki so mislili, da so belci nadnaravna bitja, so tujcem prinesli v dar neznan, lepo dišečo listje — tobak. V Evropo pa ga je Kolumb prinesel šele leta 1496 in sicer na Spanisko. Prvotno so stari Maji zažigali tobakovo listje bogovom, šele kasneje pa je postalo nasladilo ameriškim prebivalcem.

Prvi kadilec — evropejec je bil španski mornar Rodrigo Jerez. Ko se je, puhajoč dim, sprehajal po svojem rojstnem kraju Ayamonte, so someščani menili, da ga je obšel hudč. Naznanili so ga in bil je obsojen na deset let zapora, duhovniki pa so poskušali iz njega pregnati hudi duh.

Ce se kadilec kljub prvotnemu protivljenju uživanja tobaka, danes lahko naslajajo »stravico«, se morajo zahvaliti Francozu Jeanu Nicotu — po

njem se danes imenuje nikotin — in Angležu Siru Walterju Raleighu. Nicot je bil francoski poslanik v Lizboni in je prinesel tobak kot čudežno zdravilo v Pariz. Raleigh pa je uvedel kajenje v družbo. Sam je bil tako strasten kadilec tobaka da je tudi, ko je stopal na morišče imel v ustih pipo. Seveda pa je bilo tudi na Angleškem mnogo nasprotnikov tobaka. Kljub temu pa so strastni kadilec prodajali mlada dekleta za tobak v Virginijo, kjer so takrat moški klicali na pomoč, ker niso imeli žensk.

Tobak so dolgo časa preganjali skoraj povsod. V Rusiji je bil zelo dolgo strogo prepovedan. Kogar so zalotili pri kajenju, so mu razparali nos. Šele Peter Veliki, ki se je sam navadil kaditi je priboril ubogim kadilecem pravico do tobaka. Največji sovražnik tobaka vseh časov pa je bil Murat IV.

Ko je leta 1633 strahovit požar upepeljal Carigrad, je Murat obdolžil kadilce, da so oni zakrvili katastrofo. Nad 25.000 kadilcev je bilo takrat obsojenih na smrt.

V Nemčiji je bilo kajenje na cesti in javnih prostorih prepovedano še v preteklem stoletju. Če si je kdo v stari, bidermajerski dobi na cesti prizgal pipo ali cigaro je bil revolucionar.

Od načinov uživanja tega nasladila je bila najprej v modi pipa. Mnogo so ga ljudje kasneje uživali z njuhanjem. Prav hudi »šnofarji« so imeli tobaknice kar naprej v roki. Cigare je že kasneje izumitelj. Napoleonovi vojniki so jo prinesli iz Spanije. Za časa krimske vojne 1853 in 54 pa so angleške francoske čete prevzele od Rusov in Turkov — cigarete. Značilno je, da so ravno vojni dogodki redno pospeševali kajenje, kar je spričo blažilnega vpliva tobaka na živce razumljivo.

Za kratek čas

»Zdi se mi, dragi kolega, da tale profesor precej več ve o atomskih raziskavanjih, kakor pa je uradno objavil!«

Letos bodo zgradili svoj dom

Uspešen občni zbor PGD Komenda

Ze pred 14 dnevi je imelo prostovoljno gasilsko društvo Komenda svoj redni letni občni zbor. Poleg članov društva so se ob običajnem zboru udeležili nekateri zastopniki oblasti in ljudskih organizacij.

Iz poročil, ki so jih podali člani Upravnega odbora je bilo razvidno, da je bilo delo PGD Komenda lansko leto zelo uspešno. Društvo si je nabavilo v preteklem letu nekaj orodja in preuredilo avto. Zlasti uspešno je bilo njihovo delo pri vzgoji pionirjev. Velik uspeh pa je društvo doseglo v preteklem letu s proslavo, ki jo je imelo ob 60. obletnici svojega obstoja. Organizirana je bila velika gasilska prireditev, katere se je udeležilo tudi več okoliških gasilskih čet in milice iz Ljubljane.

V razpravi pa so se zelo veliko pogovorili o nalogah, katere si je zadalo društvo za letošnje leto. Ze lani so izvršili priprave za povečanje Gasilskega doma, letos pa bodo z

gradnjo že pričeli. Tako so ma bodo priskočili tudi ostali ugotovili, da naj bi povečani občani in pomagali pri prevozu ter tudi sami darovali les. Na občnem zboru pa so tudi sklenili, če jim bo primanjkovalo denarnih sredstev za gradnjo, da bodo razpisali med člani notranje brezobrestno posojilo. Društvo pa je prepricano, da bo dobilo tudi od ostalih pričakovano pomoč, kar bo prav gotovo velika vzpodbuda za nadaljnje in še bolj uspešno delo.

objave - oglasi

GLEDALISCE

Prešernovo gledališče Kranj
Sobota, 12. februarja ob 20. uri: Gostovanje v Zeleznikih - Saroyan-Sartre: »Glejte, Amerika!«. - Lisa - Jelica Siardova.
Nedelja, 13. febr. ob 16. uri: Izven in za podeželje - Oskar Wüchner: »Pastirček Peter in kralj Briljantin«.
Petek, 18. febr. ob 16. uri:

Zaključena za tovarno »Iskra« Kranj - Claude-Andre Puget: »Dnevi naše sreče«. - V vlogi Marianne Cassin gostuje - Iva Zupancičeva, članica MG Ljubljana.
Sobota, 19. febr. ob 20. uri: Izven - Saroyan-Sartre: »Glejte, Amerika!«. - V vlogi Lise nastopa Majola Šukljotova.
Nedelja, 20. febr. ob 16. uri: Izven in za podeželje - Saroyan-Sartre: »Glejte, Amerika!«. Lisa - Jelica Siardova.

Mestno gledališče Jesenice

V soboto, 12. febr. ob 19.30 uri: Norman Krasna - »Draga Ruth«. Red premierski.
V nedeljo, 13. februarja ob 19.30 uri: N. Krasna - »Draga Ruth«. Red I. Režija: Marijan Stare (debut). Scena: Bojan Čebulj.

Svoboda center - Sindikalni dom

Petek, 18. febr. ob 20. uri: Streicher - Kosmač - »Kam iz zadreg«. Veseloigra v 3 dejanjih. Premiera.
Nedelja, 20. febr. ob 16. uri: Streicher - Kosmač - »Kam iz zadreg«. Veseloigra v 3 dejanjih. Renriza.
Vstopnice v predprodaji v knjigarni »Simona Jenka« in 2 uri pred predstavo pri blagajni. Pripravlja se opereta Janka Gregorica »Njena pomladi«. Vabimo k sodelovanju tenoriste, ki so vajeni odra.

MALI OGLASI

Iščem pošteno in pridno dekle, da bi mi v dopoldanskih ali v popoldanskih urah pomagala v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

Zobna ordinacija Mirko Steiner se je preselila na Partizansko cesto v nedograjeno stavbo nasproti starega pokopališča.

Prodajam plug obračalnik »sak« na verige. Pšenična polica 4. Cerklje.

Prodajam novo moško obleko, temno sive barve (marengo), za visoko postavbo pod šifro »Ugodno naprodaj«.

Prodajam skoraj novo slamo-reznilo. - Zabnica 39.

Prodajam krmilno repo. Franc Štirn, Pr. Polica 21. Cerklje.

Prodajam orehovo poltirnino in smrekovo vezano spalnico. V račun vzamem tudi suh rezan

Gorenjski gasilec

OBJAVA ŠTEV. 2

1. Vsa prostovoljna gasilska društva na področju Gorenjske (OGZ Kranj in Jesenice) obveščamo, da sta Zvezi naročili za vsako društvo in za člane upravnega odbora »Glas Gorenjske«. V okviru rubrike »Gorenjski gasilec« bo ta časopis vsak teden prinašal poročila o delu naših društev in Zveze, kakor tudi navodila v zvezi z gorenjskim gasilskim festivalom.

2. Uprava Gasilskega Vestnika poziva vsa društva - dolžni-

ke, da čimprej poravnajo zaostalo naročnino in tako izpolnijo svojo dolžnost do našega glasila.

SKUPNO POROČILO UPRAV. ODB. OGZ KRANJ IN OGZ JESENICE

Upravna odbora obeh Zvez sta že od novembra preteklega leta razpravljala o reorganizaciji prostovoljnega gasilstva in o novih oblikah družbene samouprave. V tem smislu so bile številne analize stanja na terenu, anketa o lanskoletnem delu, številna posvetovanja s predstavniki naših organizacij, sekretariatom SZDL in Gasilsko zvezo LRS. Na skupni seji obeh odborov pretekli teden so bili sprejeti že konkretni sklepi.

1. V smislu sklepa organizacijskega sveta GZ LRS se formirajo na področju vseh bodočih občin - komun občinske gasilske zveze, ki prevzamejo naloge dosedanjih okrajnih gasilskih zvez.

2. OGZ Kranj in Jesenice se v smislu te reorganizacije likvidirata. V ta namen bosta letošnja redna zbora v Kranju 27. februarja in na Jesenicah 6. marca veljala tudi kot likvidacijska zbora.

3. Za izvrševanje splošne nadzorstvene in zlasti inštruktor-

ske funkcije tako v strokovno-tehničnem kot organizacijskem pogledu, se za območje bodoče zveze komun osnuje nova OGZ za Gorenjsko. Ustanovni zbor za to Zvezo bo 13. marca t.l. v Kranju.

4. Organizacija operativnih enot bo ostala taka kot doslej, v teritorialni razmejitvi bo le nekaj popravkov. O formacijah v posameznih občinah odnoso na področju celotnega okraja so še v teku razprave in se v ta namen sklicuje tudi konferenca začasnega skupnega sekretariata z vsemi sektorskimi in brigadnimi poveljniki, ki bo 20. februarja ob 8. uri v Kranju.

O vseh podrobnostih kakor tudi o ustreznih predlogih bodo sklepali okrajni in ustanovni zbor. Vse društvo pozivamo, da sodelujejo pri tem delu in se zlasti pripravijo na ustanovitev občinske gasilske zveze. Upravni odbor obeh zvez ugotavlja, da bo ta organizacija, ki se pri društvu in operativni liniji v ničemer ne spreminja, približala problematiko in celotno delo prostovoljnega gasilstva še bolj članstvu.

Za Upr. odbor OGZ Kranj: Predsednik **Tvrdy Makso** I. r. Za Upr. odbor OGZ Jesenice: Predsednik **Matija Klinar** I. r.

Kino

Kino »Storžič«, Kranj: 11. II. franc.-ital. barvnega filma »Alam na jugu«.

Kino »Svoboda«, Stražišče: 12. do 13. II. premiera nemškega filma »Strup v živalskem vrtu«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri. 13. II. ob 21. uri finski film »Poročni venec«. Kinoteka predvaja 13. II. ob 10. uri Risanne filme (8 filmov).

Kino Naklo: 13. febr. franc. film »Ljubimca iz Verone«. 18. in 19. febr. franc. film »Ustredel. Predstave dnevno ob 15. ljen ob zori. Predstave ob pet- 17., 19. in 21. uri. 7. III. do 13. III. »Graf Monte Cristo« II. del. nedeljah ob 16. in 18. uri. V nedeljo 13. februarja ob 20. uri v Zadruž. domu na Prim- skovem: »Vrtna ulica št. 13«.

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte vsak dan ob 6.05, 7., 19. in 20. uri. Od- dajo »Zeleti ste - poslušajte« ob nedeljah ob 13.30 in vsak delavnik ob 16.30. »Gospodinjstvo nasveti« vsak dan ob 7.30 uri. »Kmetijski nasveti« in »Kmetijska univerza« pa vsak delavnik ob 12. uri.

Nedelja, 13. februarja: - 8.00 O sportu in športnikih: Tekač Yrjo. 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro. 9.00 Otroška predstava - Lojze Maruško: Dežela Lenuharija. 12.15 Venček slovenskih narodnih pesmi. 15.30 »Po naši lepi deželi« - Ciril Zlobec: Vtisi s poti po Črni gori. 16.00 Javni veseli večer. 20.00 60 minut vedre glasbe iz Radija Beograd. 21.00 Kulturna kronika.

Ponedeljek, 14. februarja: 6.35 Pohorski fantje pojo in igrajo. 11.15 Solska ura za višjo stopnjo: 4.500 čevljev pod morjem. 13.00 Nove knjige. 15.30 Solska ura za nižjo stopnjo - Zvone Kržišnik: Kranj - srce Gorenjske. 16.10 Utrinki iz literature - Richard Wright: Črna sta. 18.00 Radijska univerza. 20.00 Zunanje politični feljton.

Torek, 15. februarja: 6.35 Pisan sporod slovenskih narodnih in partizanskih pesmi. 11.15 Cicibanom - dober dan! (Dve zgodbi Vide Brestove). 13.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 14.00 Za mlade pevce in godce. 15.30 Tečaj angleškega jezika - 118. lekcija. 18.30 Športni tednik. 20.00 Tedenski notranje - politični pregled. 20.30 Radijska igra - Colette: Gigi.

Sreda, 16. februarja: 6.35 Zabu- bavni sporod izvaja Mariborski pihalni ansambel. 11.15 Solska

ura za nižjo stopnjo - Zvone Kržišnik: Kranj - srce Gorenjske. 13.00 Jezikovni pogovori. 14.00 Gledališče in filmi. 15.30 Solska ura za višjo stopnjo: 4.500 čevljev pod morjem. 16.10 Utrinki iz literature - Pavel Sebumin: Nezanimivi človek. 18.30 Mednarodna radijska univerza.

Četrtek, 17. februarja: - 6.35 V pesmi in plesu po Jugoslaviji. 11.15 Za pionirje. 12.10 Igra godba na pihala Ljudske Milice. 13.00 Ljudsko - prosvetni obzornik. 14.00 Studentska tribuna. 15.30 Tečaj francoskega jezika - 22. lekcija. 16.10 Utrinki iz literature - Bianca Avancini: Za vedno. 18.00 Okno v svet: Nova Zelandija, članica manilskega pakta. 20.15 »Četrtekov večer«.

Petek, 18. februarja: - 6.35 Slovenske narodne in umetne pesmi. 11.15 Cicibanom - dober dan. 14.00 Za pionirje: Iz pesmi Danila Gorinška. 15.15 Igra zabavni trio iz Zalca. 16.10 Utrinki iz literature - Prežihov Voranc: Listnica uredništva. 18.45 15 minut z Avgustom Stankom.

OBJAVI

Zadružna mlekarna Kranj obvešča vse proizvajalce mleka, da je določena osnovna odkupna cena mleka za februar 21 din, za marec in april 22 din.

OBVESTILO

Posredovalnica za delo Jesenice obvešča, da se je preselila v nove prostore v Radovljico - Mestni trg 1 pritličje, soba številka 26 desno. Telefonska številka 304, 303, 305 in 325, tek. račun pri NB Radovljica št. 621-»T«-309.

NATEČAJ

Na podlagi 89. in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ št. 51-424/53) razpisuje komisija za razpis in imenovanje direktorjev ljudskega odbora mestne občine Kranj mesto direktorja, odnosno upravnika:

Trgovskega podjetja »Živila« Kranj

Ponudniki za mesto direktorja morajo izpolnjevati enega naslednjih pogojev: 1. Ekonomist z nekajletno prakso. 2. Dovršena srednja šola in petletna komercialna praksa. 3. Nepopolna srednja šola z izpitom za trgovskega pomočnika in desetletna praksa.

Podietia »Žimopreja« Stražišče-Kranj

Ponudniki za mesto direktorja morajo izpolnjevati enega naslednjih pogojev: 1. Popolna srednja šola z desetletno prakso v komercialni stroki. 2. Tekstilni tehnik z večletno prakso pri vodstvu obrata. 3. Visokokvalificirani delavec žimarske ali sorodne stroke.

Gostišča »Kranjski dvor« Kranj

Ponudniki za mesto upravnika morajo izpolnjevati enega naslednjih pogojev: 1. Gostinska šola s petletno prakso pri vodenju obrata. 2. Kvalificirani gostinski delavec s petletno prakso pri vodstvu obrata.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, potrdili šolske in strokovne izobrazbe ter z opisom dosedanje zaposlitve se morajo vložiti pri Tajništvu za gospodarstvo in komunalne zadeve ljudskega odbora mestne občine Kranj, Titov trg št. 1.

Skrajni rok za vlaganje prošnje je vključno do 26. februarja 1955.

Komisija za razpis in imenovanje direktorjev LOMO Kranj

Potrebujemo večjo količino brezovega lesa na panju - hlodovino

zaradi predelave v lesene cveke in kolobarje za potrebo čevljarske stroke - V poštev pride samo ravninska breza iz Slovenije, ravnih rasti, brez grč (največ ena do dve grči na 1 meter) in v premeru 18 - 30 cm

Les plačamo po najvišji dnevni ceni

Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe, z označbo kraja, kjer se breze nahajajo na naslov:

Tovarna obutve **Peko** TRŽIČ

REZERVNI OFICIRJI, POZOR! V petek, dne 18. februarja ob 4. uri popoldne LETNI OBČNI ZBOR pododbora Kranj! Udeležba obvezna!

